

Research Paper

Investigating the Scientometric Characteristics and Publication Trends of Retracted Psychology Documents in the Web of Science

Solmaz Zardary^{1*}, Fahimeh Khanzadeh²

1. Faculty member of Knowledge and Information Science, Department of Knowledge and Information Science, Faculty of Education and Psychology, University of Tabriz, Tabriz, Iran.
2. M.A. student of Scientometrics, Department of Knowledge and Information Science, Faculty of Education and Psychology, University of Tabriz, Tabriz, Iran.

DOI: [10.22034/jmpr.2024.63149.6359](https://doi.org/10.22034/jmpr.2024.63149.6359)

URL: https://psychologyj.tabrizu.ac.ir/article_18937.html

ARTICLE INFO

ABSTRACT

Keywords:
Psychology,
Retraction, Publication
Trends,
Scientometrics, Web of
Science

Received: 2024/08/30
Accepted: 2024/11/18
Available: 2025/01/01

Retraction is a necessary method for correcting scientific texts and informing audiences about significant errors in scientific publications. The aim of the current study is to examine the scientometric characteristics of retracted psychology publications indexed in the Web of Science citation database and to identify their publication trends. Therefore, using a quantitative approach and survey method, 382 retracted documents in the field of psychology were studied through an advanced search in the Web of Science database, without considering a specific time period, employing a census method. Characteristics such as publication and citation trends of retracted documents in the field of psychology were identified based on the year, different writing languages, and common document types, funding agencies, and the most productive publishers and journals. Additionally, the significance of the relationship between the number of retracted documents and the scientometric indices of each journal was measured using the Spearman test. According to the obtained results, it is clear that in 2020, the highest number of retracted documents was 31. Furthermore, based on the resulted model fit to the data, this number is expected to double by 2055. Moreover, a high percentage of documents funded by the Fundamental Research Funds for The Central Universities have been retracted. Top publishers, such as Elsevier, Sage, and Wiley, along with the journal *Frontiers in Psychology*, have the highest number of retracted documents in the field of psychology. Additionally, the results indicate that the number of retracted documents in a journal has a significant relationship with the total number of published documents, the number of citations, and the normalized Eigenfactor. Most of these documents are published as research articles in English and are available in open access. Therefore, based on the findings of this research, it is necessary for science policymakers to continue investigating other aspects of retracted documents in the field of psychology while preventing the publication of false or misleading data in the field of psychology to avoid similar cases in the future.

* Corresponding Author: Solmaz Zardary
E-mail: szardary@tabrizu.ac.ir

بررسی ویژگی‌ها علم سنجی و روند انتشاراتی مدارک سلب اعتبار شده حوزه روان‌شناسی در پایگاه استنادی وب‌آوساینس

سولماز زرداری^{۱*}، فهیمه خانزاده^۲

۱. عضو هیئت علمی، گروه علم اطلاعات و دانش‌شناسی، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه تبریز، تبریز، ایران.
 ۲. دانشجوی کارشناسی‌ارشد علم‌سنجی، گروه علم اطلاعات و دانش‌شناسی، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه تبریز، تبریز، ایران.

DOI: [10.22034/jmpr.2024.63149.6359](https://doi.org/10.22034/jmpr.2024.63149.6359)

URL: https://psychologyj.tabrizu.ac.ir/article_18937.html

چکیده

مشخصات مقاله

سلب اعتبار روشی ضروری برای تصحیح متون علمی و اطلاع‌رسانی به مخاطبان در مورد خطاهای قابل توجه رخ داده در بروندادهای علمی است. هدف مطالعه حاضر بررسی علم‌سنجی بروندادهای سلب اعتبار شده در حوزه روان‌شناسی نمایه شده در پایگاه استنادی وب‌آوساینس و شناسایی روند انتشاراتی آنها است. لذا با استفاده از رویکرد کمی و روش پیمایشی ۳۸۲ مدرک سلب اعتبار شده حوزه روان‌شناسی با جستجوی پیشرفته در پایگاه وب‌آوساینس بدون در نظر گرفتن بازه زمانی خاص به روش سرشماری مورد مطالعه قرار گرفتند. ویژگی‌هایی از قبیل روند انتشاراتی و استنادی مدارک سلب اعتبار شده حوزه روان‌شناسی بر اساس سال، انواع زبان نگارش و قالب رایج انتشاراتی، حامیان مالی و پرتولیدترین ناشران و نشریه‌های مدارک سلب اعتبار شده حوزه روان‌شناسی شناسایی شده است. با توجه به نتیجه به دست آمده مشخص است که در سال ۲۰۲۰ بیشترین تعداد مدارک سلب اعتبار شده برابر با ۳۱ مدرک است و با الگو برآزش توانی روندی صعودی دارد که تا سال ۲۰۵۵ به دو برابر میزان خود می‌رسد. همچنین درصد بالایی از مدارک مورد حمایت مالی مؤسسه *Fundamental Research Funds for The Central Universities* سلب اعتبار شده است. علاوه بر این بر اساس یافته‌ها تعداد مدارک سلب اعتبار شده یک نشریه با مجموع تعداد مدارک منتشر شده آن، تعداد استنادها و ضریب تمرکز خودارجاعی نرمال شده رابطه معنا دارد. اغلب این مدارک در قالب مقاله پژوهشی، انگلیسی و تماماً دسترسی آزاد منتشر شده‌اند؛ بنابراین بر اساس یافته‌های این پژوهش لازم است سیاست‌گذاران علمی ضمن جلوگیری از انتشار نادرست یا نفوذ داده‌هایی غلط به پژوهش‌های حوزه روان‌شناسی، به بررسی بیشتر در مورد سایر ابعاد مدارک سلب اعتبار شده این حوزه ادامه دهند تا از ورود مواردی مشابه به علم جلوگیری کنند.

کلیدواژه‌ها:

روان‌شناسی، روند انتشاراتی، سلب اعتبار، علم‌سنجی، وب‌آوساینس

دریافت شده: ۱۴۰۳/۰۶/۰۹

پذیرفته شده: ۱۴۰۳/۰۸/۲۸

منتشر شده: ۱۴۰۳/۱۰/۱۲

* نویسنده مسئول: سولماز زرداری

رایانامه: szardary@tabrizu.ac.ir

مقدمه

کرد؛ چرا که تجزیه و تحلیل وی نشان داد که سلب اعتبارها نه به دلیل سوءرفتار بلکه به این دلیل است که پژوهشگران و سردبیران نشریات در شناسایی بروندادهای تقلبی بهتر شده‌اند. از طرفی دیگر اگرچه سلب اعتبار ویرانگر هستند، اما فرصت‌هایی برای درک بهتر چالش‌های شیوه‌های علمی و توسعه کار علمی فراهمی می‌کنند (جان و زینب، ۲۰۱۸).

پژوهش‌های قبلی افزایشی شدید در نرخ سلب اعتبار (مانند جعل داده یا جعل اطلاعات) در طول سال‌ها را شناسایی کرده‌اند و مجموعه‌ای از پژوهش‌های رو به رشد در مورد این موضوع وجود دارد که به آگاهی ناشران، نویسندگان و سایر ذینفعان کمک کرده است (رسنیک، واگر، و کیسلینگ^۱، ۲۰۱۵؛ استین، کاسادوال و فنگ، ۲۰۱۶؛ و خادمی‌زاده و همکاران^۲، ۲۰۲۳). البته زیاد شدن تعداد بروندادهای سلب اعتبار شده منجر به افزایش نگرانی‌ها در مورد سوءرفتار علمی و پیامدهای آن در مبانی پژوهش‌های آینده می‌شود. چرا که با توجه به افزایش آثار پس گرفته شده، علل این روند همچنان نامشخص است. به عبارتی دیگر، مشخص نیست که آیا این افزایش به دلیل کاهش یکپارچگی جامعه علمی، افزایش دید و در دسترس بودن برونداد منتشر شده یا پیشرفت در نرم‌افزار و روش‌های آماری است. با این وجود، نتیجه‌گیری‌های اشتباه می‌تواند پژوهش‌های ناقص را تداوم بخشد و منجر به سوءمدیریت شود که منجر به پیامدهای مضر خواهد شد (کوسیگیت و همکاران^۳، ۲۰۲۳). بنابراین بررسی‌های بیشتری در حوزه بروندادهای سلب اعتبار شده لازم است تا از نتایج مطالعات در این حوزه دقیق‌تر و به‌طور نظام‌مند استفاده کرد؛ چرا که بررسی بروندادهای سلب اعتبار شده اصلاح ادبیات علمی را انجام داده و برای فرایند علمی چشم‌اندازی روشن نمایان می‌کند. همچنین توجه به نقش ناشران و حامیان مالی در شکل دادن به پژوهش‌های علمی و حفظ یکپارچگی آن جهت سیاست‌گذاری علمی و انتخاب آنان نیز اهمیت دارد. از این رو توجه به آنها در هدایت وجهه به سمت حوزه‌های پژوهشی با اولویت بالا، کمک به پژوهشگران و تأثیرگذاری بر پژوهش‌های علمی ضروری هستند. آنها برای حل مسائل اجتماعی، ترویج نوآوری و گسترش دانش حیاتی هستند (اسمیتز و دنیس^۴، ۲۰۱۴).

بررسی‌های اولیه نشان می‌دهد که ویژگی‌ها (از قبیل شناسایی مدارک پراستناد سلب اعتبار شده، حامیان مالی، ناشران، نشریه‌ها که بیشترین مدارک سلب اعتبار شده را دارند و غیره) و روند انتشاراتی مدارک سلب اعتبار شده حوزه روان‌شناسی نمایه‌شده در پایگاه استنادی وب‌آوساینس می‌بחי است که همچنان بررسی نشده است. در حالی که به طور کلی آثار مدارک سلب اعتبار شده پر خطر و مشکل‌ساز هستند، به نظر می‌رسد که نشر این مطالب به طور اخص در بطن متون علمی روانشناسی نه تنها مشکلاتی برای پیشرفت علمی به همراه خواهد داشت؛ بلکه استفاده از یافته‌های این مدارک در جامعه از سوی سایر پژوهشگران روانشناس ممکن

هر پژوهش به شرطی علمی تلقی می‌شود که دارای روش‌شناسی معین و دقیق شامل بیان فرضیه‌ها، طراحی و انجام جستجوها، ارائه، مستندسازی و تفسیر نتایج باشد. طی کردن همین مراحل فرایندی نظام‌مند است که نیازمند برنامه‌ریزی دقیق و توجه به جزئیات برای اطمینان از روایی و پایایی یافته‌ها است. اقدامات یا مداخلاتی که مانع یا تضعیف یک یا چند مرحله از این مراحل حیاتی باشد، به عنوان سوءرفتار در پژوهش تلقی می‌شوند که در برخی موارد در بروندادهای علمی مشاهده شده است (کوسیگیت و همکاران^۱، ۲۰۲۳). در این رابطه گفته می‌شود که جامعه علمی مسئولیت خودآزمایی و اصلاح خود را برای اطمینان از صحت و اعتبار متون علمی بر عهده دارد (شوای و همکاران^۲، ۲۰۱۷)؛ بنابراین علم خود تصحیح‌کننده است؛ زیرا ادبیات موضوعی حوزه‌های مختلف می‌توانند خود را از پژوهش‌هایی که به‌طور جدی ناقص تلقی می‌شوند اصلاح کنند. یکی از سازوکارهای اصلی خود اصلاحی، سلب اعتبار^۳ آثار علمی ناقص یا دارای ایراد است که بخش قابل توجهی از آنها به دلیل عملکرد نادرست پژوهشی یا سوءرفتار اتفاق می‌افتد (استین، کاسادوال و فنگ^۴، ۲۰۱۶). به عبارتی دیگر، وقتی که یک اثر در ادبیات علمی دارای نقص‌های قابل توجهی است، سلب اعتبار گام مناسبی است تا اطمینان حاصل شود که داده‌های نادرست یا سوگیرانه خوانندگان را همراه نمی‌کند (کوسیگیت و همکاران^۵، ۲۰۲۳). پژوهشگران اتفاق نظر دارند که سلب اعتبارها به عنوان سازوکاری برای هشدار خطاها (عمدی یا غیرعمدی) به خوانندگان نسبت به بروندادهای حاوی نقص‌های جدی یا داده‌های اشتباه هستند و به عنوان روشی در تصحیح سوابق علمی عمل می‌کنند (وونگ و همکاران^۶، ۲۰۲۰؛ شپرد و یوسفی^۷، ۲۰۲۳). این رخداد ممکن است به دلایل متعددی روی دهد. در سطح بالاتر سلب اعتبار به این معنی است که یک برونداد پژوهشی به طور رسمی به عنوان منبعی قابل استناد و استفاده در ادبیات علمی از اعتبار کافی برخوردار نیست (شپرد و یوسفی، ۲۰۲۳).

تعداد و فراوانی بروندادهای سلب اعتبار شده نشانگر مهمی از سلامت علم هستند. این مدارک بدون توجه به دلایل سلب اعتبار آنها شواهد قطعی از شکست پژوهش را نمایان می‌کنند (استین، کاسادوال و فنگ، ۲۰۱۶). اکثر خوانندگان و پژوهشگران، سلب اعتبار را به عنوان یک نتیجه منفی ناگوار در کار علمی می‌دانند (جان و زینب^۸، ۲۰۱۸). از پیامدهای نامطلوب سلب اعتبار برای نویسندگان، احتمال گمراه کردن علم و روش‌های کاربردی علمی، هدر رفت منابع و سرمایه، اتلاف وقت و تلاش پدیدآورندگان و مؤسسه‌های میزبان و از دست دادن اعتماد عمومی هنگامی که شهرت علم با کلاهبرداری آلوده شود را می‌توان نام برد (جان و زینب، ۲۰۱۸؛ وونگ و همکاران^۹، ۲۰۲۰). با این حال فانلی^{۱۰} (۲۰۱۳) افزایش سلب اعتبار را نشانه خوبی برای علم تلقی

7. Jan & Zainab

8. Fanelli

9. Resnik, Wager, & Kissling

10. Khademizadeh et al.

11. Smits & Denis

1. Kocyigit et al.

2. Shuai et al.

3. Retracci

4. Steen, Casadevall, & Fang

5. Vuong et al.

6. Shepperd & Yousefi

اس. روبن^۴ طی ۵ سال از سلب اعتبار آنها را بررسی کردند و دریافتند که بیشتر این آثار سلب اعتبار شده همچنان بدون اشاره به سلب اعتبار شدن آنها توسط سایر پژوهشگران مورد استناد قرار می‌گیرد.

گروه دیگری از پژوهشگران این حوزه تمرکز بر موارد خاص را به مجموعه‌ای از برون‌دادهای علمی یا پدیدآورندگان سلب اعتبار شده گسترش دادند. مثلاً فانگ، استین و کاسادوال (۲۰۱۲) بر اساس ۲۰۴۷ پژوهش زیست پزشکی و علوم زیستی منتشر شده از دهه ۱۹۴۰ میلادی به بعد و نمایه شده در پایمد، دلایل سلب اعتبار آنها را بررسی و طبقه بندی کردند و دریافتند که بیش از ۶۰ درصد از سلب‌اعتبارها به رفتار ناشایست نسبت داده شده است. لو و همکاران^۵ (۲۰۱۳) تعداد استنادهای دریافتی مقاله‌های سلب اعتبار شده و نشده را پس از سلب اعتبار مقایسه کردند و بر اساس آزمون‌های آماری دریافتند که استناد به مدارک اولی سریع‌تر از دومی کاهش می‌یابد. آزولای، بوناتی و کریگر^۶ (۲۰۱۵) روش‌شناسی کنترل شده مشابهی به کار گرفتند و آثار منفی سلب اعتبار بر روی مقاله‌ها و تعداد استناد به پدیدآورندگان آنها را بررسی کردند. همچنین آنها نشان دادند که سلب اعتبار به دلیل تقلب منجر به تأثیر منفی شدیدتری نسبت به خطا صادقانه می‌شود. مویلان و کوالچوک^۷ (۲۰۱۶) به ارزیابی دلایل سلب اعتبار نشریه‌های مرکز بیومد^۸، اینکه آیا یادداشت‌های سلب اعتبار از دستورالعمل‌های کمیته اخلاق در انتشار^۹، تبعیت می‌کند یا نه و چه نسبتی از برون‌دادهای منتشره سلب اعتبار شده هستند، پرداختند.

برخی از این دست از پژوهش‌ها به بررسی سلب اعتبار حوزه‌هایی در مناطق جغرافیایی خاص از قبیل ایران (پوروشسب، ۱۳۹۷؛ رجبزاده عصارها، فهمی‌فر و نقشینه، ۱۴۰۲)، کره (هوه، کیم و چو، ۲۰۱۶)، هند (الانگو، کوزاک و راجندران^{۱۱}، ۲۰۱۹) و یا چندین کشور (از قبیل مرادی، جنوی و کاظمی (۱۳۹۶)؛ قربی و فهمی‌فر (۱۳۹۹)؛ و حمدی‌پور، عطاپور و میرپناهی (۱۴۰۱)) پرداختند. دسته دیگری از پژوهش‌ها بر حوزه خاص بدون محدود کردن به منطقه جغرافیایی متمرکز بودند؛ مانند جراحی مغز و اعصاب (ونگ و همکاران^{۱۲}، ۲۰۱۷)؛ کتابداری و اطلاع‌رسانی (آجیفرکی و آدکانبی^{۱۳}، ۲۰۲۰)؛ دندانپزشکی (راپانی و همکاران^{۱۴}، ۲۰۲۰)؛ عصب‌شناسی (أوزایر، بهات و آماما^{۱۵}، ۲۰۲۱)؛ پزشکی (کوسیگیت و همکاران، ۲۰۲۳)؛ هماتولوژی (پناهی و سلیمان‌پور^{۱۶}، ۲۰۲۳)؛ علوم کامپیوتر (شپرد و یوسفی، ۲۰۲۳) و غیره؛ اما در ادامه چندین پیشینه که مرتبط با مدارک سلب اعتبار شده حوزه روانشناسی انجام شده است به طور مبسوط‌تری بحث خواهد شد.

در پژوهشی استریکر و گونتر^{۱۷} (۲۰۱۹) به بررسی میزان و دلایل تخلفات علمی در روان‌شناسی بر اساس برون‌دادهای سلب اعتبار شده نمایه شده در

است باعث آسیب‌های جدی به روان افراد شود. این مسئله به ویژه در حوزه روانشناسی که به طور مستقیم با سلامت روان افراد سر و کار دارد، اهمیت بیشتری پیدا می‌کند. باید در نظر داشت که مدارک سلب اعتبار شده در این حوزه می‌توانند به انتشار اطلاعات نادرست و روش‌های درمانی غیرمعتبر منجر شوند که این امر می‌تواند به تشخیص‌های نادرست و درمان‌های ناکارآمد بی‌انجامد. با شناسایی ویژگی مدارک سلب اعتبار شده روانشناسی ضمن پیشگیری از انتشار اطلاعات نادرست، می‌توان به افزایش کیفیت پژوهش‌های روانشناسی، حفظ اعتبار علمی در این حوزه و پیش‌بینی روند انتشار این مدارک در آینده تسلط بیشتری داشت. در این راستا یکی از موارد حائز توجه این است که با گذشت زمان قابل توجهی از انتشار اولین مدارک سلب اعتبار شده در حوزه روان‌شناسی برآزش منحنی تعداد مدارک سلب اعتبار شده روان‌شناسی در هر سال صورت نگرفته است؛ در حالی که با در نظر گرفتن ماهیت متغیر این سری زمانی این محث نیازمند توجه خاص بوده و فضای پژوهشی مناسبی جهت مطالعه و پیش‌بینی آن به‌منظور استفاده در علم‌سنجی را دارد. از این رو پژوهش حاضر در صدد پاسخ به این امر است تا بر اساس نتایج به بیان نرخ و روند انتشاراتی و استنادی بر حسب سال‌های مختلف مدارک سلب اعتبار شده منتشره روان‌شناسی؛ برآزش منحنی تعداد آنها در هر سال و برون‌یابی^۱ زمان دوبرابر شدن این نوع مدارک؛ شناسایی مدارک پراستناد سلب اعتبار شده؛ شناسایی حامیان مالی و ناشران برتر به همراه وضعیت فعالیت آنها در این خصوص؛ معرفی نشریه‌های علمی دارای بیشترین مدارک سلب اعتبار شده و رابطه آن با شاخص‌های مختلف نشریه؛ تفکیک انواع قالب رایج انتشار و زبان مدارک سلب اعتبار شده در حوزه روان‌شناسی؛ و وضعیت دسترسی آزاد به این مدارک بپردازد و آگاهی پژوهشگران و افراد فعال در این حیطه را از این موارد افزایش دهد.

اگرچه مطالعه و پژوهش در مورد ابعاد مختلف سلب اعتبار برون‌دادهای از قبیل دلایل سلب اعتبار مدارک، میزان استناد قبل و بعد از سلب اعتبار، تأثیر بر اعتبار پژوهشگران و نشریه‌ها، رفتار استنادی پژوهشگران و غیره هنوز در مرحله ابتدائی و نوپا است (شوای و همکاران، ۲۰۱۷)، اما قبلاً چندین پژوهش در باره انجام بررسی ویژگی‌های برون‌دادهای سلب اعتبار شده و تأثیر آنها بر جامعه علمی از جنبه‌های مختلف انجام شده است. پژوهش‌های متفاوتی عواقب سلب اعتبار برون‌دادهای را توصیف و کمی‌سازی کرده‌اند. برخی از پژوهشگران بر روی موارد خاص سلب اعتبار تمرکز کرده‌اند. مثلاً میچالک و همکارانش^۲ (۲۰۱۰) یک معادله ریاضی برای اندازه‌گیری هزینه اقتصادی بالقوه سوءرفتار علمی تعریف کردند. برنمن-سیمنتی، ژیلانگی و ساندنر-کیسلینگ^۳ (۲۰۱۶) تغییر در روند استنادی به آثار پژوهشگری به نام اسکات

10. Huh, Kim, & Cho
11. Elango, Kozak, & Rajendran
12. Wang et al.
13. Ajiferuke & Adekanmbi
14. Rapani et al.
15. Ozair, Bhat, & Omama
16. Panahi & Soleimanpour
17. Stricker & Günther

1. Extrapolation
2. Michalek et al.
3. Bornemann-Cimenti, Szilagyi, & Sandner-Kiesling
4. Scott S. Reuben
5. Lu et al.
6. Azoulay, Bonatt, & Krieger
7. Moylan & Kowalczyk
8. BioMed Central journals
9. Committee on Publication Ethic (COPE)

شده بر رتبه‌بندی نشریه در سایمگو (۰/۰۲۴) و ضریب تأثیر (۰/۰۷۲) مشاهده شد. با این حال، همبستگی قابل توجهی بین تعداد مقاله‌های سلب اعتبار شده و تعداد کل استنادها (۰/۱۷۰) و شاخص هرش (۰/۱۳۶) وجود داشت. در نهایت نتایج مطالعه نشان داد که کمترین همبستگی بین تعداد مقالات سلب اعتبار شده و شاخص‌های ارزیابی نشریه وجود دارد؛ بنابراین ناشران نشریه‌ها باید سیاست سلب اعتبار را در جهت افزایش شهرت نشریه در نظر بگیرند.

در یک جمع‌بندی، بررسی ادبیات موجود نشان می‌دهد که به‌طور کلی مطالعات حوزه سلب اعتبار برودادهای دارای سوءرفتار پژوهشی توجه بسیاری از افراد در حوزه‌های مختلف را به خود معطوف کرده است و پژوهشگران مختلفی با رویکردهای متفاوتی از شاخص‌های علم‌سنجی برای تبیین شرایط حاکم بر تولیدات علمی سلب اعتبار بهره برده‌اند. هرچند بررسی پژوهش‌های پیشین نشان داد که مطالعه مدارک سلب اعتبار شده در حوزه روان‌شناسی از حوزه‌های علمی مورد توجه در سال‌های اخیر است؛ ولی تاکنون پژوهش‌های مذکور به دلایل سلب اعتبار مدارک در این حوزه (استریکو و گونتر، ۲۰۱۹؛ و کرایچ و همکاران، ۲۰۲۰)، میزان استناد قبل و بعد از سلب اعتبار و تأثیر آن بر اعتبار نشریه‌ها (بهره، جین و کومار، ۲۰۲۴) پرداخته‌اند؛ رابطه بین تعداد مدارک سلب اعتبار شده روانشناسی منتشر شده در نشریه‌ها تنها با شاخص‌های نشریه شامل رتبه‌بندی نشریه در سایمگو، تعداد کل استنادها و شاخص هرش نشریه بررسی شده است و سایر شاخص‌ها از قبیل ضریب تأثیر، امتیاز تأثیرگذاری مقاله، شاخص آئی و غیره مورد بررسی قرار نگرفته است. بنابراین در رابطه با ویژگی‌ها مدارک سلب اعتبار شده این حوزه از قبیل شناسایی مدارک پر استناد سلب اعتبار شده، حامیان مالی، ناشران، نشریه‌ها که بیشترین مدارک سلب اعتبار شده را منتشر می‌کنند، انواع قالب اطلاعاتی رایج، زبان و وضعیت دسترسی آزاد به آنها، و یا نرخ و روند انتشاراتی و استنادی آن جهت پیش‌بینی حجم انتشارات بررسی جامعی صورت نگرفته است. همچنین بررسی‌های پیشین حداکثر ۱۶۰ مدرک سلب اعتبار شده حوزه روانشناسی را بررسی کرده‌اند که نسبت به مدارک سلب اعتبار شده این رشته نمایه شده در پایگاه اطلاعاتی وب‌آوساینس جامعیت کافی را ندارد (معادل ۴۲ درصد از این مدارک). از طرفی دیگر آخرین بررسی‌ها در این زمینه مدارک سلب اعتبار شده تا سال ۲۰۲۲ میلادی را پوشش می‌دهد. در نهایت بررسی ویژگی‌های برودادهای سلب اعتبار شده با موضوع روان‌شناسی در پایگاه استنادی وب‌آوساینس یکی از پیشنهادهای پژوهشی مطالعه بهره، جین و کومار (۲۰۲۴) است؛ لذا پژوهش حاضر به‌منظور تکمیل پژوهش‌های پیشین و باهدف تبیین ویژگی‌های انتشاراتی در حوزه روان‌شناسی بر حسب برودادهای علمی سلب اعتبار شده نمایه شده معتبر در پایگاه وب‌آوساینس به بررسی رابطه بین تعداد مدارک سلب اعتبار شده روانشناسی منتشر شده در نشریه‌ها و شاخص‌های نشریه شامل مجموع مدارک منتشر شده، ضریب تأثیر، تعداد استنادها، ضریب تمرکز خود ارجاعی نرمال شده، امتیاز تأثیرگذاری مقاله، ضریب تأثیر ۵ساله،

پایگاه سای‌اینفو^۱ پرداختند و نتیجه گرفتند که ۰/۸۲ از هر ده‌هزار مقاله نشریه در روان‌شناسی به دلیل سوءرفتار علمی پس گرفته شده و این روند در اواخر دهه ۱۹۹۰ و ۲۰۱۲ افزایش شدیدی داشت. میزان تخلفات علمی در روان‌شناسی مشابه با علوم زیستی و پزشکی است. بر این اساس آنها تأکید کردند که ترویج اخلاق علمی در تمامی زیر شاخه‌های روان‌شناسی باید به طور مساوی صورت گیرد.

کرایچ و همکاران^۲ (۲۰۲۰) به مقوله استفاده از مقاله‌های علمی سلب اعتبار شده در روان‌شناسی پرداختند تا به درکی از تخلفات پژوهشی در علوم اجتماعی و راهکارهای پیشنهادی حاصل از پژوهش برسند. این پژوهشگران با تحلیل ۱۶۰ مقاله سلب اعتبار شده از نشریه‌های معتبر علمی بین سال‌های ۱۹۹۸ تا ۲۰۱۷ میلادی، به بررسی ویژگی‌ها و تأثیر تخلفات پژوهشی در روان‌شناسی پرداختند. بر اساس یافته‌های آنها در روان‌شناسی، دلیل اصلی برای سلب اعتبار داده‌سازی بوده است. فاصله زمانی بین انتشار و سلب اعتبارها در روان‌شناسی نسبت به رشته‌های علوم اجتماعی مشابه (قبلاً) بررسی شده شامل اقتصاد، بازرگانی و مدیریت) زمان بیشتری بوده و به طور کلی از نشریه‌ها با رتبه بالاتر و معتبرتر انجام شده‌اند. بر این اساس پژوهشگران پیشنهاد دادند که مسئولان نشریه‌ها بیشتر در بیان دلایل سلب اعتبار مقاله‌های خود صراحت داشته باشند. همچنین توصیه شده است که رشته روان‌شناسی اولویت بیشتری به انتشار مطالعات تکراری می‌دهد. از این رو بحثی در مورد چگونگی پاسخ به تکرارهای ناموفق را آغاز کند. نگرشی عمیق‌تر نسبت به اهمیت رسیدن به معناداری آماری در پژوهش‌های قابل انتشار داشته باشد، تأثیرات بلندمدت ثبت زودآیند پژوهش‌ها را ارزیابی کند و از روش‌های قوی‌تری برای تأیید اصالت داده‌ها در مقاله‌های پژوهشی پشتیبانی کند. همچنین، این پژوهشگران فرد را به تأیید اولویت تفکر علمی بی‌طرفانه بجای فشارهایی که می‌تواند منجر به فرسایش شرافت علمی شود، تشویق می‌کنند.

در مطالعه‌ای که اخیراً توسط بهره، جین و کومار^۳ (۲۰۲۴) انجام شد، تأثیر تعداد مقالات سلب اعتبار شده بر شاخص‌های کیفیت نشریه‌ها در حوزه روان‌شناسی بررسی شده است. این مطالعه از ضریب همبستگی پیرسون برای برقراری ارتباط بین تعداد مقاله‌های سلب اعتبار شده و شاخص‌های کتاب‌سنجی ارزیابی نشریه‌ها استفاده کرده است. در این مطالعه مقاله‌های سلب اعتبار شده در حوزه روان‌شناسی نمایه شده در پایگاه داده اسکوپوس تا سال ۲۰۲۲ میلادی مورد مطالعه قرار گرفتند. شاخص‌های کتاب‌سنجی، مانند رتبه‌بندی نشریه در سایمگو^۴، تعداد کل استنادها و شاخص هرش نشریه برای تحلیل استفاده شد. نتایج نشان داد که ۱۸۰ مقاله در حوزه روان‌شناسی در ۹۹ نشریه سلب اعتبار شده بود که ۳۶ درصد از آنها به‌صورت دسترسی آزاد منتشر شده است. از این تحلیل نتیجه گرفته شد که بین تعداد مقاله‌های سلب اعتبار شده و شاخص‌های کتاب‌سنجی مانند ضریب تأثیر، شاخص هرش، تعداد کل استنادها و رتبه‌بندی نشریه در سایمگو همبستگی مثبت وجود دارد. از طرف دیگر، تأثیر کمتری از تعداد مقاله‌های سلب اعتبار

و بدون نمونه‌گیری مورد بررسی قرار گرفتند. اطلاعات مربوط به شاخص‌های نشریه‌های شناسایی شده حاوی مدارک سلب اعتبار شده شامل مجموع مدارک منتشر شده، ضریب تأثیر، تعداد استنادها، ضریب تمرکز خود ارجاعی نرمال شده، امتیاز تأثیرگذاری مقاله، ضریب تأثیر ۵ ساله، و شاخص آنی از پایگاه گزارش استنادی نشریه جمع آوری و قالب مدارک سلب اعتبار شده در کنار دلایل مدارک پراستناد شناسایی شده از پایگاه داده ریتراکشن واتچ بررسی شد. در این پژوهش برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم‌افزار میکروسافت اکسل نسخه ۲۰۲۲ و اسپس‌اس‌اس نسخه ۲۶ برای تحلیل آماری استفاده شده است. لازم به توضیح است که از آمار توصیفی شامل شاخص‌های تمرکز مثل میانگین، درصد و غیره و شاخص‌های پراکندگی مثل انحراف استاندارد، مینیمم و ماکسیمم و همچنین آمار استنباطی شامل آزمون همبستگی استفاده شده است. با توجه به اینکه بر اساس نتایج آزمون آماری کولموگروف-اسمیرنوف داده‌ها در سطح معناداری ۰/۰۰۰۱ توزیع طبیعی پیروی نمی‌کردند از آزمون اسپیرمن برای سنجش همبستگی بین تعداد مدارک سلب اعتبار شده نشریه و شاخص‌های آن استفاده شد.

یافته‌ها

در این بخش از پژوهش در راستای رسیدن به اهداف پژوهش، داده‌های جمع‌آوری شده تجزیه و تحلیل شده تا به پرسش‌های پژوهش پاسخ داده شود. به طور کلی ۳۸۲ مدرک یافت شد که در مجموع ۷۱۸۱ بار مورد استناد قرار گرفته بودند و شاخص هرش مجموع آنها برابر با ۴۱ بود.

نرخ، روند انتشاراتی و استنادی به مدارک بر حسب سال‌های نشر و استناد

در مورد روند سالانه انتشار و استناد به مدارک سلب اعتبار شده در حوزه روان‌شناسی، تعداد مدارک منتشر شده، مدارک سلب اعتبار شده این حوزه در هر سال و سایر شاخص‌ها در جدول ۱ خلاصه شده است. در این رابطه لازم به توضیح است که اگرچه فعالیت انتشاراتی حوزه روان‌شناسی از سال‌های دورتری شروع شده است؛ ولی چون اولین سال انتشار اولین مدرک سلب اعتبار شده در این حوزه از سال ۱۹۸۲ است، سال ۱۹۸۲ میلادی مبنای شروع تحلیل در جدول ۱ قرار گرفته است؛ بنابراین سال‌های قبل از ۱۹۸۲ و سال‌های ذکر نشده بعد از آن به این معنی است که اگرچه احتمالاً مدارکی در زمینه روان‌شناسی منتشر شده بود ولی تعداد مدارک سلب اعتبار شده در آن صفر بوده و در جدول ۱ نیامده است. از طرفی دیگر با توجه به عدم تکمیل تمام مدارک منتشر شده در سال ۲۰۲۴، تمامی مدارک این سال در پایگاه مورد بررسی نمایه نشده است و از این رو نمی‌توان به طور کامل مقایسه‌ای بر اساس سال جاری میلادی نسبت به سال‌های قبل انجام داد و از این جهت در انتخاب مدل برای برازش منحنی تعداد مدارک سلب اعتبار شده این سال و فعالیت‌های انتشاراتی در آن در نظر قرار نگرفته است.

اصلاح علم است. این پایگاه اکنون با ۱۵۰۰۰۰ بازدید کننده منفرد و نیم میلیون سرکشی به صفحات در هر ماه یک مرجع در زمینه وب‌سایت‌های علمی است (دیدیه و گاسپاری-کارتون، ۲۰۱۸).

و شاخص آنی پرداخته است. این موارد وجه تمایز پژوهش حاضر با مطالعات پیشین محسوب می‌شود. از این رو پرسش‌های پژوهش که در این پژوهش به آن‌ها پاسخ داده می‌شوند عبارتند از:

۱. نرخ، روند انتشاراتی و استنادی به مدارک سلب اعتبار شده حوزه روان‌شناسی نمایه شده در پایگاه استنادی وب‌آوساینس بر حسب سال‌های مختلف نشر و استناد آنها چگونه است؟
۲. ده مدرک پراستناد سلب اعتبار شده حوزه روان‌شناسی نمایه شده در پایگاه استنادی وب‌آوساینس به همراه دلایل سلب اعتبار آنها کدام‌ها هستند؟
۳. بیشترین مدارک سلب اعتبار شده حوزه روان‌شناسی نمایه شده در پایگاه استنادی وب‌آوساینس از طرف کدام حامیان مالی بوده و وضعیت حمایت آنها در کل و به طور اخص در روان‌شناسی چگونه است؟
۴. بیشترین مدارک سلب اعتبار شده حوزه روان‌شناسی نمایه شده در پایگاه استنادی وب‌آوساینس از طرف کدام ناشران منتشر شده و وضعیت انتشاراتی آنها در کل و به طور اخص در روان‌شناسی چگونه است؟
۵. کدام نشریه‌ها علمی دارای بیشترین مدارک سلب اعتبار شده حوزه روان‌شناسی نمایه شده در پایگاه استنادی وب‌آوساینس هستند و آیا بین تعداد مدارک سلب اعتبار شده آنها با شاخص‌های مختلف نشریه ارتباطی وجود دارد؟
۶. انواع قالب رایج انتشار مدارک سلب اعتبار شده حوزه روان‌شناسی نمایه شده در پایگاه استنادی وب‌آوساینس و ریتراکشن واتچ کدام‌ها هستند؟
۷. زبان رایج در نگارش مدارک سلب اعتبار شده در حوزه روان‌شناسی نمایه شده در پایگاه استنادی وب‌آوساینس چیست؟
۸. وضعیت دسترسی آزاد مدارک سلب اعتبار شده در حوزه روان‌شناسی نمایه شده در پایگاه استنادی وب‌آوساینس چگونه است؟

روش

روش پژوهش توصیفی است که با هدف کاربردی و رویکرد علم‌سنجی انجام شده است. در این مطالعه توصیفی برای به دست آوردن داده‌ها از پایگاه‌های استنادی وب‌آوساینس، گزارش استنادی نشریه و از پایگاه داده ریتراکشن واتچ^۱ استفاده شد. در گردآوری داده‌ها از پایگاه استنادی وب‌آوساینس بدون محدود کردن به بازه زمانی استفاده شد. زمان جستجو و گردآوری داده‌ها پنجم آگوست ۲۰۲۴ بود. برای شناسایی این مدارک بر اساس راهبرد جستجوی پیشرفته مندرج در زیر استفاده شد تا مدارک سلب اعتبار شده در حوزه روان‌شناسی آن بازیابی شود.

(WC=(Psychology)) AND DT= (Retracted Publication)

در مجموع ۳۸۲ مدرک نمایه شده در پایگاه استنادی وب‌آوساینس شناسایی شدند. برای حفظ جامعیت پژوهش این مدارک به روش سرشماری

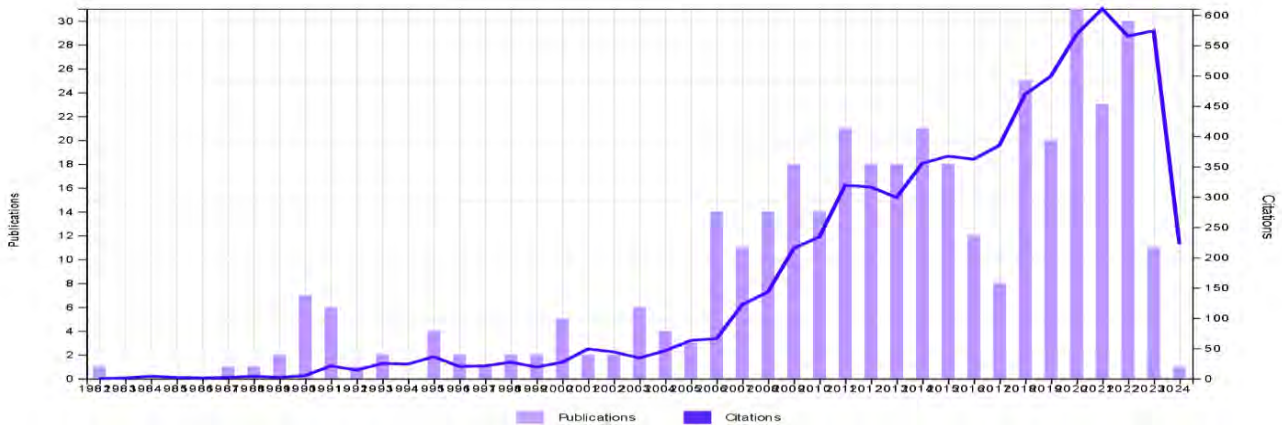
۱. RetractionWatch، ریتراکشن واتچ یک وب‌سایت است که توسط روزنامه‌نگاران علم اداره می‌شود و هر روز در مورد تصحیح‌ها و سلب‌اعتبار برون‌داده‌های منتشر شده و سایر رویدادهای مربوط به نشر علم، اخلاق و رفتار نادرست مباحثی پست می‌کنند. این وب‌سایت نقض‌های اخلاقی و فرایندی را برجسته می‌کند و همچنین خواستار شفافیت بیشتر در

جدول ۱: توزیع مدارک سلب انتشار منتشر شده حوزه روان‌شناسی بر حسب سال

ردیف	سال	تعداد مدارک منتشر شده	تعداد مدرک سلب اعتبار شده	درصد از کل مدارک سلب اعتبار شده	نرخ سالانه سلب اعتبار
۱	۱۹۸۲	۲۴۱۴۸	۱	۰/۲۶	۰/۰۰۴
۲	۱۹۸۷	۲۴۸۰۱	۱	۰/۲۶	۰/۰۰۴
۳	۱۹۸۸	۲۴۳۵۷	۱	۰/۲۶	۰/۰۰۴
۴	۱۹۸۹	۲۵۴۴۳	۲	۰/۵۲	۰/۰۰۸
۵	۱۹۹۰	۲۶۲۹۶	۷	۱/۸۳	۰/۰۲۷
۶	۱۹۹۱	۲۵۸۲۸	۶	۱/۵۷	۰/۰۲۳
۷	۱۹۹۲	۲۸۴۳۱	۱	۰/۲۶	۰/۰۰۴
۸	۱۹۹۳	۲۵۵۶۱	۲	۰/۵۲	۰/۰۰۸
۹	۱۹۹۵	۳۱۱۹۴	۴	۱/۰۵	۰/۰۱۳
۱۰	۱۹۹۶	۳۵۰۷۳	۲	۰/۵۲	۰/۰۰۶
۱۱	۱۹۹۷	۳۰۲۵۵	۱	۰/۲۶	۰/۰۰۴
۱۲	۱۹۹۸	۳۲۴۰۶	۲	۰/۵۲	۰/۰۰۶
۱۳	۱۹۹۹	۳۱۴۳۷	۲	۰/۵۲	۰/۰۰۶
۱۴	۲۰۰۰	۳۶۲۵۰	۵	۱/۳۱	۰/۰۱۴
۱۵	۲۰۰۱	۳۱۳۴۳	۲	۰/۵۲	۰/۰۰۶
۱۶	۲۰۰۲	۳۰۸۶۱	۲	۰/۵۲	۰/۰۰۶
۱۷	۲۰۰۳	۳۲۶۴۱	۶	۱/۵۷	۰/۰۱۸
۱۸	۲۰۰۴	۳۸۶۷۵	۴	۱/۰۵	۰/۰۱
۱۹	۲۰۰۵	۳۸۴۶۲	۳	۰/۷۹	۰/۰۰۸
۲۰	۲۰۰۶	۴۰۵۳۲	۱۴	۳/۶۶	۰/۰۳۵
۲۱	۲۰۰۷	۴۲۳۵۰	۱۱	۲/۸۸	۰/۰۲۶
۲۲	۲۰۰۸	۵۵۰۴۵	۱۴	۳/۶۶	۰/۰۲۵
۲۳	۲۰۰۹	۴۹۰۸۵	۱۸	۴/۷۱	۰/۰۳۷
۲۴	۲۰۱۰	۵۵۰۴۳	۱۴	۳/۶۶	۰/۰۲۵
۲۵	۲۰۱۱	۵۷۴۱۶	۵/۵	۵/۵	۰/۰۳۷
۲۶	۲۰۱۲	۶۰۸۱۵	۱۸	۴/۷۱	۰/۰۳
۲۷	۲۰۱۳	۶۲۵۳۴	۱۸	۴/۷۱	۰/۰۲۹
۲۸	۲۰۱۴	۶۴۸۳۶	۲۱	۵/۵	۰/۰۳۲
۲۹	۲۰۱۵	۶۴۰۶۷	۱۸	۴/۷۱	۰/۰۲۸
۳۰	۲۰۱۶	۷۴۲۲۵	۱۲	۳/۱۴	۰/۰۱۶
۳۱	۲۰۱۷	۶۹۶۶۰	۸	۲/۰۹	۰/۰۱۱
۳۲	۲۰۱۸	۶۹۱۴۷	۲۵	۶/۵۴	۰/۰۳۶
۳۳	۲۰۱۹	۸۲۰۶۸	۲۰	۵/۲۴	۰/۰۲۴
۳۴	۲۰۲۰	۷۷۴۵۵	۳۱	۸/۱۲	۰/۰۴
۳۵	۲۰۲۱	۸۵۵۶۸	۲۳	۶/۰۲	۰/۰۲
۳۶	۲۰۲۲	۷۸۵۷۱	۳۰	۷/۸۵	۰/۰۳۸
۳۷	۲۰۲۳	۷۶۳۳۷	۱۱	۲/۸۸	۰/۰۱۴
۳۸	۲۰۲۴	۳۴۰۱۵	۱	۰/۲۶	۰/۰۰۳
	جمع کل	۲۳۲۳۳۲۶	۳۸۲	۱۰۰	۰/۰۱۶

روان‌شناسی است مشخص می‌شود که سال ۲۰۲۰، بیشترین میزان مدارک سلب اعتبار منتشر شده در طول سال را دارد. پس از آن سال ۲۰۲۲ در رتبه دوم و سال‌های ۲۰۱۱ و ۲۰۰۹ (به طور مشترک) در رتبه سوم قرار دارند. نمودار ۱ روند انتشاراتی مدارک سلب اعتبار شده در بین سال‌های ۱۹۸۲ تا ۲۰۲۴ را به شکل نمودار ستونی و روند استنادی آنها را به شکل خطی نشان می‌دهد.

بر اساس داده‌های جدول ۱ مشخص است که سال ۲۰۲۰ با دارا بودن ۳۱ مدارک سلب اعتبار شده در روان‌شناسی (۸/۱۲ درصد از کل مدارک سلب اعتبار شده) بیشترین تعداد مدارک سلب اعتبار شده حوزه روان‌شناسی در طول یک سال را دارد و پس از آن سال‌های ۲۰۲۲ و ۲۰۱۸ به ترتیب در رتبه‌های بعدی قرار دارند. البته بر اساس نرخ سالانه سلب اعتبار که به معنی نسبت مدارک سلب اعتبار شده از مجموع مدارک منتشره آن سال در حوزه

نمودار ۱: نمودار ستونی روند انتشاراتی و استنادی به مدارک سلب اعتبار شده حوزه روان‌شناسی

بهترین مدل تا حدی پیچیدگی مدل ریاضی را افزایش می‌دهند که با افزایش این پیچیدگی، کاهش خطای حاصل از مدل چشمگیر نباشد. همچنین تعداد متغیرهای آزاد یک مدل ریاضی تا حدی می‌تواند نمایانگر پیچیدگی آن مدل باشد. به همین منظور با استفاده از داده‌های جدول ۱، مدل‌های لگاریتمی، نمایی، توانی و چندجمله‌ای درجه ۱ تا درجه ۶ برای برازش تعداد مدارک سلب اعتبار شده حوزه روان‌شناسی در هر سال تنظیم شده‌اند که رابطه ریاضی این مدل‌ها، تعداد متغیرهای آزاد مدل‌ها به عنوان معیاری از پیچیدگی مدل، و ضریب تعیین حاصل به عنوان معیاری از دقت مدل در جدول ۲ ذکر شده است.

همان‌طور که از نمودار یک مشخص است تعداد مدارک سلب اعتبار شده منتشره و استناد به آنها حالت نوسانی داشته است و از اگرچه از روند خطی مشخصی پیروی نمی‌کند ولی هر دو حالتی صعودی وجود دارند. همچنین مشخص است که نسبت به سال ۲۰۲۲ که تعداد آثار سلب اعتبار شده در اوج قرار داشته، تعداد مدارک سلب اعتبار شده در سال بعد به نسبت کم شده است.

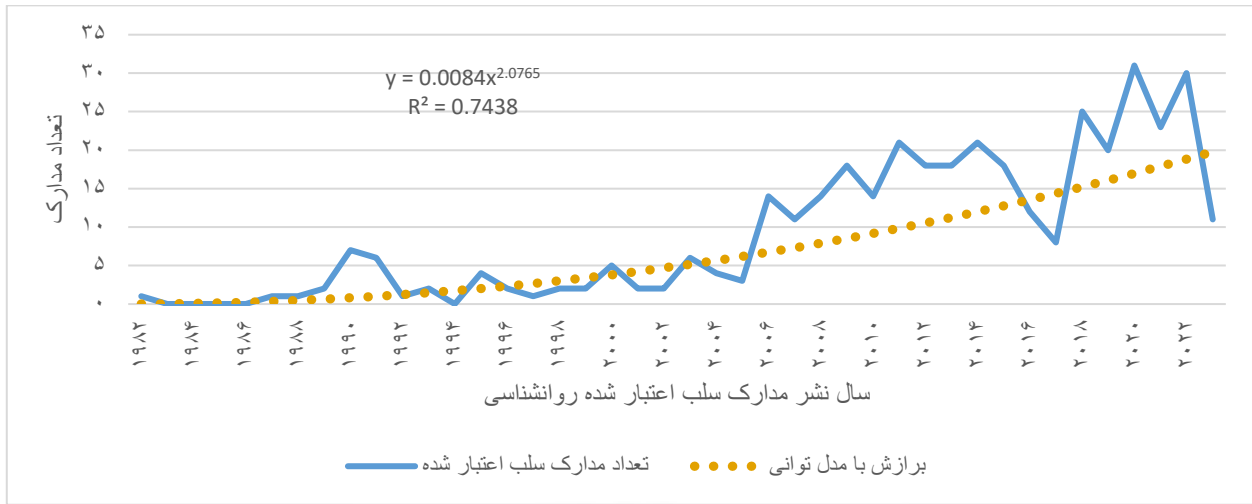
از طرفی دیگر در رابطه با انتخاب مدلی مناسب برای برازش منحنی تعداد مدارک سلب اعتبار شده منتشره در حوزه روان‌شناسی در هر سال باید در نظر داشت که به طور کلی پژوهشگران حوزه مدل‌سازی، برای انتخاب

جدول ۲: مدل‌های برازش شده برحسب ضریب تعیین

ردیف	مدل	رابطه ریاضی حاصل	ضریب تعیین	متغیرهای آزاد
۱	لگاریتمی	$y = 7.1554 \ln(x) - 10.992$	۰/۴۷۵۷	۲
۲	نمایی	$y = 0.1178e^{0.1482x}$	۰/۵۴۹۳	۲
۳	توانی	$y = 0.0084x^{2.0765}$	۰/۷۴۴۸	۲
۴	چندجمله‌ای درجه ۱	$y = 0.6236x - 4.334$	۰/۷۰۶۹	۲
۵	چندجمله‌ای درجه ۲	$y = 0.0134x^2 + 0.0467x - 0.1039$	۰/۷۴۵۳	۳
۶	چندجمله‌ای درجه ۳	$y = -0.0008x^3 + 0.0677x^2 - 0.8986x + 3.4813$	۰/۷۶۲۴	۴
۷	چندجمله‌ای درجه ۴	$y = -9E - 05x^4 + 0.0072x^3 - 0.156x^2 + 1.2987x - 1.7413$	۰/۷۸۵۷	۵
۸	چندجمله‌ای درجه ۵	$y = 2E - 06x^5 - 0.0003x^4 + 0.0135x^3 - 0.2598x^2 + 1.9679x - 2.8587$	۰/۷۸۶۴	۶
۹	چندجمله‌ای درجه ۶	$y = 1E - 07x^6 - 1E - 05x^5 + 0.0004x^4 - 0.0025x^3 - 0.0819x^2 + 1.1459x - 1.8179$	۰/۷۸۶۷	۷

تعداد مدارک سلب اعتبار شده معقول به نظر می‌رسد. در ادامه نمودار ۲ نشان‌دهنده برآزش توسط مدل ریاضی توانی در مقایسه با تعداد مدارک سلب اعتبار شده در حوزه روان‌شناسی بر حسب سال‌های مختلف است.

مطابق با جدول ۲، به نظر می‌رسد، مدل توانی با دو متغیر آزاد و با ضریب تعیین 0.7438 به نوعی با درجه پیچیدگی کمتر، دقت بیشتری را برای برآزش مدارک سلب اعتبار شده روان‌شناسی در هر سال داشته باشد. در نتیجه استفاده از مدل توانی با رابطه $y = 0.0084x^{2.0765}$ برای برآزش

نمودار ۲: برآزش توسط مدل ریاضی توانی در مقایسه با تعداد مدارک سلب اعتبار شده در حوزه روان‌شناسی بر حسب سال‌های مختلف

حامیان مالی با بیشترین تعداد مدارک سلب اعتبار شده

جدول ۴ حامیان مالی موضوع روان‌شناسی با بیشترین تعداد مدارک سلب اعتبار شده در پایگاه وب‌آوساینس و سایر جزئیات مربوط به آنها را نشان می‌دهد. البته لازم به توضیح است که در این بخش از بررسی ۱۰۷ حامی مالی برای مدارک سلب اعتبار شده حوزه روان‌شناسی نمایه شده در پایگاه وب‌آوساینس شناسایی شد و ۳۰۷ مدرک معادل $80/16$ درصد از آنها در این مورد یا حامی نداشتند یا اطلاعات آنها در پایگاه ثبت نشده بود. بر اساس یافته‌های مندرج در جدول ۴ مشخص است که این موسسه‌ها در مجموع نزدیک به ۱۳ درصد از مدارک سلب اعتبار شده را حمایت کرده‌اند و دو موسسه *United States National Institutes of Health* و *Department of Health Human Services* به طور مشترک بیشترین مدارک سلب اعتبار شده را منتشر کرده‌اند. البته در بین حامیان مالی درصد بالایی از مدارک مورد حمایت مالی موسسه *Fundamental Research Funds for The Central Universities* سلب اعتبار شده است.

ناشران با بیشترین تعداد مدارک سلب اعتبار شده

جدول ۵ ده ناشر مختلف دارای بیشترین مدارک سلب اعتبار شده در موضوع روان‌شناسی، تعداد کل مدارک منتشر شده آنها در روان‌شناسی و موضوعات زیرمجموعه، تعداد نشریه‌های منتشره دارای مدارک روان‌شناسی، تعداد نشریه‌های دارای مدارک سلب اعتبار شده آنها در روان‌شناسی، اولین سالی که مدارک آنها سلب اعتبار شده، آخرین سالی که مدارک آنها سلب اعتبار شده است را نشان می‌دهد. بر اساس یافته‌های مندرج در جدول ۵ مشخص است که انتشارات *Elsevier*، *Sage* و *Wiley* به ترتیب با داشتن ۶۳، ۷۹، ۶۳ و ۵۴ مدرک دارای بیشترین تعداد مدارک سلب اعتبار شده در حوزه روان‌شناسی نمایه شده در وب‌آوساینس هستند.

مطابق با نمودار ۲، مدل توانی به درستی نشان‌دهنده روند صعودی مدارک سلب اعتبار شده در حوزه روان‌شناسی در سال‌های اخیر است. همچنین ماهیت نوسانی تعداد مدارک سلب اعتبار شده تأثیری در روند کلی نداشته است. از طرفی دیگر بر اساس این مدل برآزش با توجه به اینکه در کل بیشینه مدارک سلب اعتبار شده در سال ۲۰۲۰ با ۳۱ مدرک است جهت برون‌یابی زمانی که این مقدار به میزان دوبرابر خود خواهد رسید، می‌توان برای این سری زمانی با مدل توانی، پیش‌فرض تعداد مدارک ۶۲ را قرار داده و با انجام عملیات ریاضی معکوس به سال مورد نظر رسید. در این صورت رابطه فوق به صورت $62 = 0.0084x^{2.0765}$ خواهد بود که به عدد $x \cong 73$ ختم می‌شود. این عدد به معنی ۷۳ سال پس از مبدا محاسباتی سری زمانی یعنی سال ۱۹۸۲ است. در این صورت احتمالاً سال ۲۰۵۵ سال مورد پیش‌بینی برای دوبرابر شدن مدارک سلب اعتبار شده حوزه روان‌شناسی است.

ده مدرک پر استناد سلب اعتبار شده حوزه روان‌شناسی

جدول ۳ اطلاعات کتابشناختی ده مدرک پر استناد سلب اعتبار شده روان‌شناسی نمایه شده در پایگاه وب‌آوساینس به همراه فاصله بین انتشار و سلب اعتبار این مدارک و دلایل سلب اعتبار آنها را نشان می‌دهد. چنانچه از اطلاعات این جدول مشخص است مقاله نوشته شده توسط فردی به نام *R. J. Sternberg* و منتشر شده در نشریه *Creativity Research Journal* بیشترین استناد را دریافت کرده و همچنین بیشترین فاصله زمانی بین انتشار و سلب اعتبار را در بین مدارک معرفی شده دارد. پس از آن مدارک مختلف با فاصله استنادی قابل توجهی نسبت به مقاله اول قرار دارند. به طور میانگین این منابع نزدیک به ۱۹۴ بار استناد شده و فاصله زمانی بین انتشار و سلب اعتبار آنها ۲۲۳۷ روز است.

نشریات با بیشترین تعداد مدارک سلب اعتبار شده و رابطه آن با شاخص‌های نشریه

یافته‌ها از داده‌های گردآوری شده نشان داد که مدارک سلب اعتبار شده حوزه روان‌شناسی در ۱۶۲ نشریه نمایه شده در پایگاه استنادی وب‌آوساینس منتشر شده است. جدول ۵ نام نشریه‌های مختلف موضوع روان‌شناسی با بیشترین تعداد مدارک سلب اعتبار شده و سایر ویژگی‌های آن‌ها را ارائه می‌دهد. بر این اساس مشخص است که *Frontiers in Psychology*.

و *Journal of Personality and Social Psychology* و *Psychological Reports* نشریه‌هایی هستند که بیشترین مدارک سلب اعتبار شده روان‌شناسی از آنها در پایگاه استنادی وب‌آوساینس نمایه شده‌است.

جدول ۳: اطلاعات کتابشناختی ده مدرک پراستناد سلب اعتبار شده روان‌شناسی و جزئیات آنها

ردیف	نویسنده (ها)	عنوان مدرک	اطلاعات کتابشناختی منبع (سال نشر، نام نشریه، دوره شماره)، صفحه شروع- صفحه پایان	تاریخ سلب اعتبار	فاصله بین انتشار و سلب اعتبار به‌روز	دلیل سلب اعتبار	تعداد استناد
۱	R. J. Sternberg	The nature of creativity	(2006). <i>Creativity Research Journal</i> , 18(1), 87-98	12/03/2019	۳۴۶۵	مقاله تکراری	۵۰۶
۲	F. O. Walumbwa, P. Wang, H. Wang, J. B. Schaubroeck, & J. Avolio	Psychological processes linking authentic leadership to follower behaviors	(2010). <i>Leadership Quarterly</i> , 21 (5), 901-914	10/01/2014	۱۴۶۱	نتایج غیر قابل اعتماد؛ خطا در روش؛ خطا در داده‌ها؛ داده‌های غیر قابل اعتماد؛ و خطا در یافته‌ها و/یا نتیجه‌گیری	۲۴۶
۳	F. O. Walumbwa, F. Luthans, J. B. Avey, & A. Oke	Authentically leading groups: The mediating role of collective psychological capital and trust	(2011). <i>Journal of organizational behavior</i> , 32(1), 4-24.	04/28/2014	۱۷۰۰	نتایج غیر قابل اعتماد؛ خطا در روش؛ خطا در داده‌ها؛ و داده‌های غیر قابل اعتماد	۲۲۲
۴	S. Thatcher, & P. C. Patel	Demographic faultlines: A meta-analysis of the literature	(2011). <i>Journal Of Applied Psychology</i> , 96(6), 1119-1139	08/01/2016	۱۷۳۵	نتایج غیر قابل اعتماد؛ خطا در روش؛ خطا در داده‌ها؛ انجام کار درست؛ و بررسی توسط نشریه/ناشر	۱۵۰
۵	M. A. Just, L. Pan, V. L. Cherkassky, D. L. McMakin, C. Cha, M. K. Nock, & Brent, D	Machine learning of neural representations of suicide and emotion concepts identifies suicidal youth	(2017). <i>Nature human behaviour</i> , 1(12), 911-919.	04/06/2023	۱۹۸۴	خطا در روش؛ و خطا در یافته‌ها و/یا نتیجه‌گیری	۱۴۹
۶	J. Shen, J. Dumont, & X. Deng	Employees' perceptions of green HRM and non-green employee work outcomes: The social identity and stakeholder perspectives	(2018). <i>Group & Organization Management</i> , 43(4), 594-622.	08/26/2022	۲۱۹۹	نگرانی/مسائل در مورد داده‌ها؛ نتایج غیر قابل اعتماد؛ بازپرسی؛ خطا در تجزیه و تحلیل؛ عدم ارائه داده‌های اولیه؛ و نگرانی/مسائل در مورد نتایج	۱۴۰
۷	S. Verlinden, M. Hersen, & J. Thomas	Risk factors in school shootings	(2000). <i>Clinical psychology review</i> , 20(1), 3-56.	02/01/2001	۳۹۷	نگرانی/مسائل در مورد استناددهی/اسناد	۱۳۸
۸	Gino, & S. S. F. Wiltermuth	Evil Genius? How Dishonesty Can Lead to Greater Creativity	(2014). <i>Psychological science</i> , 25(4), 973-981.	07/06/2023	۳۴۲۵	نگرانی/مسائل در مورد داده‌ها؛ تعابیری از تکرار؛ بررسی توسط شرکت/ موسسه؛ نتایج غیرقابل اعتماد؛ و عدم ارائه داده‌های اولیه	۱۳۷
۹	Gino, M. F. Kouchaki, & A. D. Galinsky	The Moral Virtue of Authenticity: How Inauthenticity Produces Feelings of Immorality and Impurity.	(2015). <i>Psychological Science</i> , 26(7), 983-996.	06/05/2023	۲۹۸۷	نگرانی/مسائل در مورد داده‌ها؛ تعابیری از تکرار؛ بررسی توسط شرکت/ موسسه؛ نتایج غیرقابل اعتماد؛ و عدم ارائه داده‌های اولیه	۱۳۳
۱۰	D. A. Stapel, & H. Blanton	From seeing to being: subliminal social comparisons affect implicit and explicit self-evaluations	(2004). <i>Journal of personality and social psychology</i> , 87(4), 468-481	01/01/2013	۳۰۱۴	بررسی توسط شخص ثالث؛ و جعل/ساختگی بودن داده‌ها	۱۱۸

جدول ۴: حامیان مالی موضوع روان‌شناسی با بیشترین تعداد مدارک سلب اعتبار شده و سایر جزئیات مربوط به آنها

ردیف	نام حامی	تعداد مدارک حمایت کرده	تعداد مدارک حمایت کرده در روان‌شناسی	تعداد مدارک سلب اعتبار شده مورد حمایت	درصد مدارک سلب اعتبار شده از کل مدارک سلب اعتبار شده	درصد مدارک سلب اعتبار شده	اولین سال سلب اعتبار	سال اخیر سلب اعتبار
۱	National Institutes of Health	۲۷۰۷۵۸۷	۱۱۴۳۰۹	۱۸	۴/۷	۰/۰۲	۲۰۰۲	۲۰۲۲
۲	United States Department of Health Human Services	۲۶۷۸۸۵۶	۱۱۸۴۳۲	۱۸	۴/۷	۰/۰۲	۲۰۰۲	۲۰۲۲
۳	National Natural Science Foundation of China	۳۹۳۳۴۶۵	۱۲۳۰۸	۵	۱/۳	۰/۰۴	۲۰۱۴	۲۰۲۰
۴	National Institute of Mental Health	۱۴۹۹۷۰	۳۷۲۴۵	۵	۱/۳	۰/۰۱	۲۰۰۳	۲۰۱۷
۵	Fundamental Research Funds for The Central Universities	۴۷۵۴۴۷	۲۲۹۵	۳	۰/۷۸	۰/۱۳	۲۰۱۶	۲۰۲۰
	جمع	۹۹۴۵۳۲۵	۲۸۴۵۸۹	۴۹	۱۲/۷۸	۰/۲۲	۲۰۰۲	۲۰۲۲

جدول ۵: اطلاعات و ویژگی‌های ناشران دارای بیشترین مدارک سلب اعتبار شده روان‌شناسی

ردیف	ناشر	تعداد نشریات منتشر کرده	تعداد نشریات سلب اعتبار شده	تعداد مدارک منتشر کرده در روان‌شناسی	تعداد مدارک سلب اعتبار شده	درصد مدارک سلب اعتبار شده از کل مدارک سلب اعتبار شده	درصد مدارک سلب اعتبار شده از کل مدارک منتشر شده	اولین سال سلب اعتبار	سال اخیر سلب اعتبار
۱	Elsevier	۵۸۷	۲۴	۳۳۲۷۴۰	۷۹	۲۰/۶۸	۰/۰۲۴	۱۹۸۲	۲۰۲۳
۲	Sage	۱۳۳	۲۱	۱۶۶۵۱۶	۶۳	۱۶/۵	۰/۰۳۸	۱۹۹۱	۲۰۲۲
۳	Wiley	۴۰۲	۳۱	۲۳۶۶۵۳	۵۴	۱۴/۱۴	۰/۰۲۳	۲۰۰۱	۲۰۲۳
۴	Taylor & Francis	۸۱۳	۳۴	۲۵۷۴۹۵	۴۸	۱۲/۵۶	۰/۰۱۹	۲۰۰۳	۲۰۲۳
۵	American Psychological Association	۱۴۶	۸	۱۸۳۳۷۶	۴۵	۱۱/۷۸	۰/۰۲۵	۱۹۹۶	۲۰۲۳
۶	Springer Nature	۱۴۴۴	۱۳	۱۶۳۰۵۳	۳۴	۸/۹	۰/۰۲۱	۱۹۹۹	۲۰۲۳
۷	Frontiers Media Sa	۲	۲	۴۹۰۶۳	۲۲	۵/۷۶	۰/۰۴۵	۲۰۱۲	۲۰۲۳
۸	Cambridge Univ Press	۵۵۶	۴	۶۹۸۴۱	۵	۱/۳۱	۰/۰۰۷	۲۰۱۲	۲۰۲۳
۹	Educational Publishing Foundation-American Psychological Association	۴۰	۴	۲۰۰۳۲	۴	۱/۰۵	۰/۰۲	۲۰۰۳	۲۰۱۵
۱۰	Mit Press	۲۲۶	۱	۸۸۷۰	۴	۱/۰۵	۰/۰۴۵	۲۰۱۲	۲۰۱۵
	جمع	۴۳۴۹	۱۴۲	۱۶۸۷۶۳۹	۳۵۸	۹۳/۷۳	۰/۲۷		

جدول ۶: اطلاعات و ویژگی‌های نشریه‌های دارای بیشترین مدارک سلب اعتبار شده روان‌شناسی

ردیف	نشریه	ناشر	محل نشر	ضریب تأثیر سال ۲۰۲۳	تعداد مدارک منتشر کرده	تعداد استنادها	تعداد مدارک سلب اعتبار شده	درصد مدارک سلب اعتبار شده از کل مدارک سلب اعتبار شده	شاخص سلب اعتبار	اولین سال سلب اعتبار	سال اخیر سلب اعتبار
۱	Frontiers in Psychology	Frontiers Media Sa	سوئیس	۲/۶	۴۱۶۴۵	۱۵۵۳۳۳	۱۹	۴/۹۷	۰/۰۴۶	۲۰۱۴	۲۰۲۳
۲	Journal of Personality and Social Psychology	American Psychological Association	ایالات متحده آمریکا	۶/۴	۱۰۵۷۳	۷۹۶۴۴	۱۹	۴/۹۷	۰/۱۸	۱۹۹۶	۲۰۲۳
۳	Psychological Reports	Sage Publications Inc	ایالات متحده آمریکا	۱/۷	۲۵۱۳۰	۸۰۹۰	۱۶	۰/۱۹	۰/۰۶۴	۱۹۸۷	۲۰۱۵
۴	Current Psychology	Springer	ایالات متحده آمریکا	۲/۵	۷۶۱۱	۱۳۸۲۷	۱۴	۳/۶۷	۰/۱۸۴	۲۰۱۰	۲۰۲۰

ردیف	نشریه	ناشر	محل نشر	ضریب تأثیر سال ۲۰۲۳	تعداد مدارک منتشر کرده	تعداد استنادها	تعداد مدارک سلب‌اعتبار شده	درصد مدارک سلب‌اعتبار شده از کل مدارک سلب‌اعتبار شده	شاخص سلب‌اعتبار	اولین سال سلب‌اعتبار	سال اخیر سلب‌اعتبار
۵	Journal of Counseling Psychology	American Psychological Association	ایالات متحده آمریکا	۳/۸	۵۰۸۰	۱۰۴۹۰	۱۴	۳/۶۷	۰/۲۷۶	۲۰۱۵	۲۰۲۲
۶	Psychological Science	Sage Publications Inc	ایالات متحده آمریکا	۴/۸	۵۳۸۵	۳۳۸۲۸	۱۴	۳/۶۷	۰/۲۶	۲۰۰۰	۲۰۲۰
۷	Research in Autism Spectrum Disorders	Elsevier	انگلستان	۲/۲	۲۰۲۶	۴۹۶۷	۱۴	۳/۶۷	۰/۶۹۱	۲۰۱۳	۲۰۱۵
۸	Personality and Social Psychology Bulletin	Sage Publications Inc	ایالات متحده آمریکا	۳/۴	۵۷۵۳	۱۹۶۰۲	۱۲	۳/۱۴	۰/۲۰۹	۱۹۹۶	۲۰۲۱
۹	European Journal of Social Psychology	Wiley	هلند	۲/۸	۳۲۳۶	۸۱۸۸	۹	۲/۳۶	۰/۲۷۸	۲۰۰۶	۲۰۱۶
۱۰	Journal of Experimental Social Psychology	Academic Press Inc Elsevier Science	ایالات متحده آمریکا	۳/۲	۴۲۴۰	۱۴۶۶۸	۹	۲/۳۶	۲/۱۲	۱۹۹۸	۲۰۱۱

آماره‌های توصیفی مربوط به شاخص‌های مختلف نشریه‌های مورد بررسی دارای مدارک سلب اعتبار شده روان‌شناسی مانند ضریب تأثیر، ضریب تأثیر ۵ساله، شاخص آنی و غیره به شرح زیر در جدول ۷ ذکر شده است:

جدول ۷: آماره‌های توصیفی شاخص‌های مختلف نشریه‌های مورد بررسی

تعداد	میانگین	انحراف استاندارد	حداقل	حداکثر
تعداد مدارک منتشر شده در نشریه	۳۹۴۷/۴۳	۵۳۸۵/۱۰۴	۲۰	۴۱۶۴۶
ضریب تأثیر	۳/۵۱	۳/۰۴۶	۰	۳۰
تعداد استنادها	۹۰۱۹/۱۱	۱۳۸۰۴/۶۲۳	۲	۱۱۵۳۳۳
ضریب تمرکز خود ارجاعی نرمال شده ^۱	۳۹۰۸۶۹/۶۷	۴۷۳۰۷۴۹/۱۱۹۱	۰/۰۰۴۸۴	۵۹۹۴
امتیاز تأثیرگذاری مقاله ^۲	۱/۳۸۲۵۴۶۵	۱/۲۴۴۴۸۸۰۶	۰/۰۸۷	۱۰/۴۶۱
ضریب تأثیر ۵ساله	۴/۰۱۸۱۹	۳/۰۶۳۰۵۹	۰/۴	۲۳/۸
شاخص آنی	۰/۶۸۷۳۸	۰/۵۷۴۴۵۹	۰/۰۱	۳/۸

بر اساس نتایج جدول ۷ مشخص است که میانگین کل ضریب تأثیر نشریه‌های روان‌شناسی دارای مدارک سلب اعتبار ۳/۵۱ با انحراف معیار ۳/۰۴۶ است. در ادامه بر اساس یافته‌های این بخش جدول ۸ نتایج حاصل از محاسبه همبستگی بین تعداد مدارک سلب اعتبار شده منتشره هر نشریه با شاخص‌های مختلف آن از قبیل همبستگی با ضریب تأثیر، تعداد استنادها، ضریب تمرکز خودارجاعی نرمال شده و غیره را نشان می‌دهد.

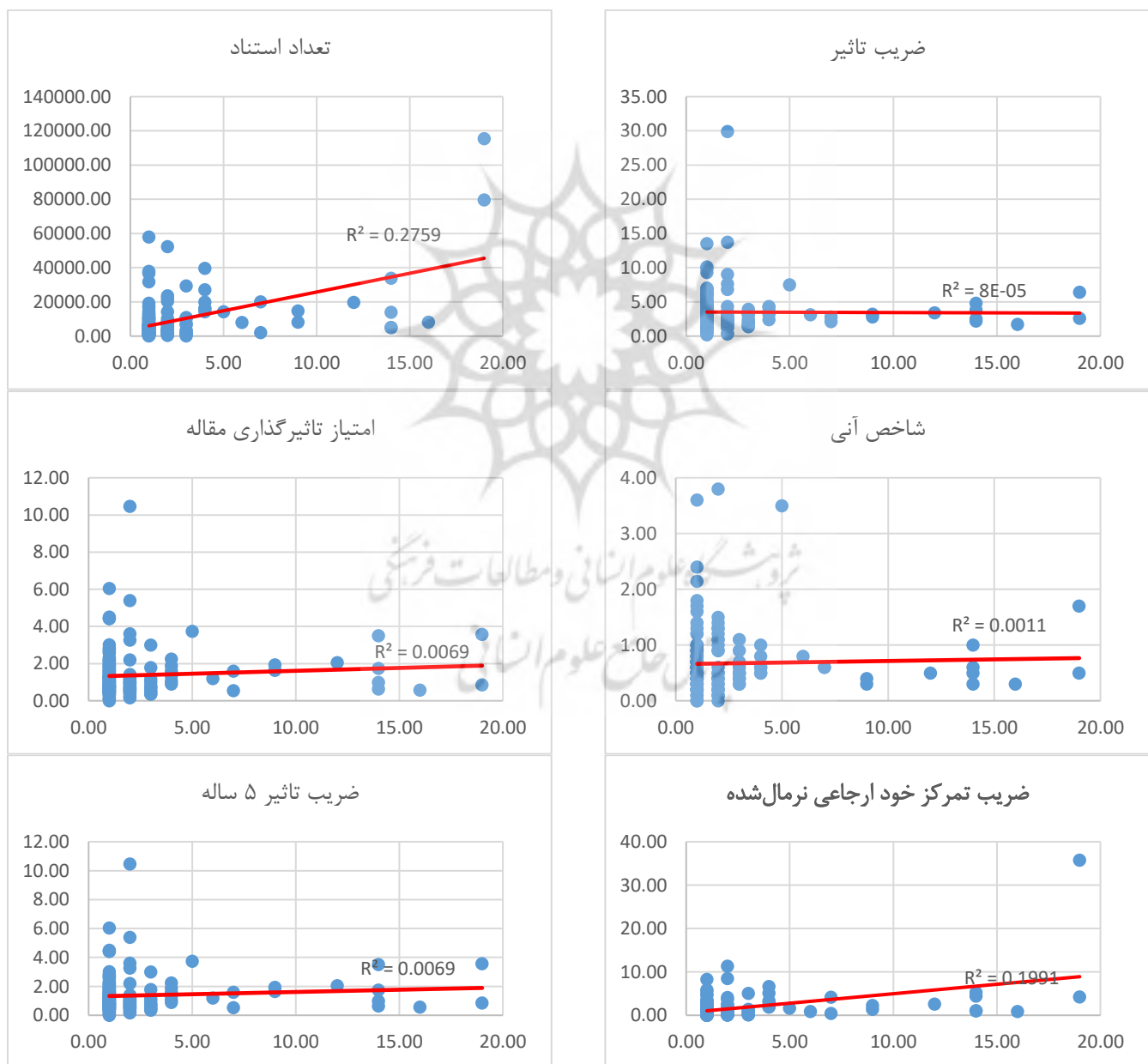
1. Normalized Eigenfactor
2. Article Influence Score

جدول ۸: آماره‌های مربوط به ضریب همبستگی تعداد مدارک سلب اعتبار شده و شاخص‌های نشریه‌های دارای مدارک سلب اعتبار شده حوزه روانشناسی

شاخص‌آنی	ضریب تأثیر ۵ ساله	امتیاز تأثیرگذاری مقاله	ضریب تمرکز خود ارجاعی نرمال شده	تعداد استنادها	ضریب تأثیر	مجموع مدارک منتشر شده	مجموع مدارک سلب اعتبار شده	ضریب همبستگی
۰/۰۲۹	۰/۰۱۴	۰/۰۲۲	۰/۲۰۶	۰/۲۸۲	-۰/۰۲۲	۰/۳۲۵	۱	ضریب همبستگی
۰/۷۲۴	۰/۸۵۸	۰/۷۸۶	۰/۰۰۹	۰/۰۰۰۱	۰/۷۸۶	۰/۰۰۰۱	۱۶۲	مجموع مدارک سلب اعتبار شده
۱۵۵	۱۵۹	۱۵۸	۱۶۰	۱۶۰	۱۶۰	۱۶۲	۱۶۲	معدناداری تعداد

آنی نتایج کافی برای بیان همبستگی وجود ندارد. نمودار ۳ روابط بین تعداد مقالات سلب اعتبار شده هر کدام از نشریه‌ها با شاخص‌های استنادی را نشان می‌دهد.

چنانچه از جدول ۸ مشخص است تعداد مدارک سلب اعتبار شده یک نشریه با مجموع تعداد مدارک منتشر شده آن، تعداد استنادها و ضریب تمرکز خودارجاعی نرمال شده در سطح معناداری ۰/۰۰۱ همبستگی دارد ولی در رابطه با ضریب تأثیر، امتیاز تأثیرگذاری مقاله، ضریب تأثیر پنج‌ساله و شاخص

نمودار ۳: رابطه همبستگی تعداد مدارک سلب اعتبار شده نشریه با شاخص‌های استنادی

قالب‌های اطلاعاتی رایج برای انتشار مدارک سلب اعتبار شده

درصد از کل مدارک منتشره، چکیده نشست‌ها^۱ (۱۲/۲ درصد)، و نقد کتاب (۹/۳ درصد) به ترتیب بیشترین برندهای مدارک حوزه روان‌شناسی را پوشش می‌دهد ولی بر اساس جدول ۹ در حوزه روان‌شناسی انواع اسناد سلب اعتبار شده شامل ۱۲ نوع مختلف است که جزئیات آن در جدول آمده است.

برای شناسایی انواع مدارک سلب اعتبار شده مشخص شد بر اساس آنچه که در پایگاه استنادی وب‌آوساینس نمایه شده است اگر چه مدارک حوزه روان‌شناسی در مجموع در قالب ۴۱ نوع مختلف از قبیل نقد فیلم و نرم‌افزار، سرگذشتنامه، مقاله همایش و غیره نیز منتشر می‌شود و مقاله نشریه (با ۶۵/۵

جدول ۹: قالب مدرک مربوط به مدارک سلب اعتبار شده در حوزه روان‌شناسی

ردیف	نوع سند	تعداد مدارک منتشر شده	تعداد مدارک سلب اعتبار شده	درصد از کل مدارک سلب اعتبار شده	درصد از کل مدارک منتشر شده
۱	مقاله	۱۵۲۲۰۱۳	۳۵۴	۹۲/۶۷	۰/۰۲
۲	نقد و بررسی مقاله ^۲	۲۱۵۳۴۱	۱۱	۲/۸۸	۰/۰۱
۳	زودآیندها ^۳	۲۳۳۷۶	۷	۱/۸۳	۰/۰۳
۴	مقاله کنفرانس ^۴	۷۷۵۵۳	۶	۱/۵۷	۰/۰۱
۵	تصحیح ^۵	۹۹۷۸	۴	۱/۰۵	۰/۰۴
۶	نقد و بررسی کتاب	۲۱۵۳۴۱	۲	۰/۵۲	۰/۰۰
۷	سرمقاله‌ها ^۶	۱۰۲۳۸۰	۲	۰/۵۲	۰/۰۰
۸	نامه ^۷	۲۸۸۳۰	۲	۰/۵۲	۰/۰۱
۹	چکیده نشست‌ها ^۸	۲۸۳۳۷۵	۲	۰/۵۲	۰/۰۰
۱۰	یادداشت ^۹	۲۹۰۱۴	۱	۰/۲۶	۰/۰۰
۱۱	سلب اعتبار	۲۷۶	۱	۰/۲۶	۰/۳۶
۱۲	فصل کتاب	۷۰۶۳۴	۱	۰/۲۶	۰/۰۰

از طرفی دیگر بر اساس مدارک دسته‌بندی شده در پایگاه ریتراکشن واچ در روان‌شناسی جدول ۱۰ به تقسیم بندی نوع مدارک با رویکردی دیگر رابطه با تشخیص انواع مدارک بررسی شده سلب اعتبار شده حوزه می‌پردازد.

جدول ۱۰: انواع مدارک سلب اعتبار شده روان‌شناسی از دیدگاه پایگاه ریتراکشن واچ

ردیف	نوع سند	تعداد مدارک سلب اعتبار شده	درصد از کل مدارک سلب اعتبار شده
۱	مقاله پژوهشی سلب اعتبار شده	۲۹۹	۸۴/۲۳
۲	مطالعه بالینی سلب اعتبار شده	۲۷	۷/۶۱
۳	مقاله مروری سلب اعتبار شده	۱۱	۳/۱۰
۴	فرا تحلیل سلب اعتبار شده	۶	۱/۶۹
۵	تفسیر/سرمقاله سلب اعتبار شده	۳	۰/۸۵
۶	مطالعه موردی سلب اعتبار شده	۲	۰/۵۶
۷	مطالعه بالینی ابراز نگرانی شده	۱	۰/۲۸
۸	مطالعه بالینی مقاله پژوهشی سلب اعتبار شده	۱	۰/۲۸
۹	تفسیر/سرمقاله مروری سلب اعتبار شده	۱	۰/۲۸
۱۰	چکیده/مقاله همایش سلب اعتبار شده	۱	۰/۲۸
۱۱	تصحیح مقاله پژوهشی	۱	۰/۲۸
۱۲	تصحیح یادداشت سلب اعتبار مقاله پژوهشی	۱	۰/۲۸
۱۳	تصحیح یادداشت سلب اعتبار	۱	۰/۲۸

6. Editorial Material
7. Letter
8. Meeting Abstract
9. Note

1. Meeting Abstract
2. Review Article
3. Early Access
4. Proceeding Paper
5. Correction

زبان رایج در نگارش مدارک سلب اعتبار شده

در بررسی زبان نگارش مدارک سلب اعتبار شده، مشخص شد اگر چه مدارک حوزه روان‌شناسی در مجموع به ۴۲ زبان مختلف از قبیل اسپانیایی، پرتغالی، ژاپنی و غیره منتشر می‌شود و انگلیسی (با ۹۲/۳۷ درصد از کل مدارک منتشره)، آلمانی (۳/۲۶ درصد)، و فرانسوی (۱/۶۱ درصد) به ترتیب بیشترین برونادهای مدارک حوزه روان‌شناسی را پوشش می‌دهد ولی ۳۸۲ مدرک سلب اعتبار شده این حوزه اغلب به انگلیسی (۹۹/۷۴۶ درصد از کل مدارک سلب اعتبار شده) و یک مورد روسی (۰/۲۶ درصد از کل مدارک سلب اعتبار شده) در پایگاه استنادی وی‌اوساینس نمایه شده است.

وضعیت دسترسی آزاد به مدارک سلب اعتبار شده

در رابطه با رویکرد دسترسی آزاد به منابع حوزه روان‌شناسی جدول ۱۱ ویژگی‌های مختلف مدارک سلب اعتبار شده حوزه روان‌شناسی را از این باب نشان می‌دهد. البته لازم به توضیح است که ۲۶۱ مدرک معادل ۶۸/۳۲ درصد از کل مدارک سلب اعتبار شده بررسی شده در این رابطه اطلاعات کافی ارائه ندادند بنابراین قابل بررسی نبودند.

جدول ۱۱: نوع دسترسی آزاد مدارک سلب اعتبار شده روان‌شناسی

ردیف	نوع سند	تعداد مدارک منتشر شده	تعداد مدارک سلب اعتبار شده	درصد از کل مدارک سلب اعتبار شده	درصد از کل مدارک منتشر شده
۱	تماماً دسترسی آزاد	۴۴۸۵۵۴	۱۲۱	۳۱/۶۸	۰/۰۲۷
۲	طلایی	۱۰۳۶۶۸	۳۷	۹/۶۹	۰/۰۳۶
۳	طلایی- ترکیبی	۷۵۰۰۶	۱۳	۳/۴	۰/۰۱۷
۴	رایگان برای خواندن	۱۰۳۰۱۲	۵۱	۱۳/۳۵	۰/۰۵۰
۵	سبز منتشر شده	۱۶۴۹۳۷	۴۳	۱۱/۲۶	۰/۰۲۶
۶	سبز پذیرفته شده	۱۰۹۷۲۴	۱۱	۲/۸۸	۰/۰۱
۷	سبز ارسال شده	۸۰۷۱۵	۱۱	۲/۸۸	۰/۰۱۴
	جمع	۱۰۸۵۶۱۶	۲۸۷	۷۵/۱۴	۰/۱۸

بحث و نتیجه‌گیری

به طور کلی بررسی مدارک سلب اعتبار شده در علم و پژوهش اهمیتی خاص دارد. پژوهش‌های انجام شده توسط پژوهشگران در این رابطه در سطوح مختلف در مورد تأثیر و سرریز علم نادرست^۱ در مقابل پیشرفت علمی است. به طور اخص بررسی و شناسایی ویژگی‌های این موارد در حوزه روان‌شناسی می‌تواند از طریق حفظ اعتماد عمومی، جلوگیری از انتشارات اطلاعات نادرست، و تقویت اخلاق پژوهشی منجر به تضمین کیفیت و اعتبار برونادهای و پژوهش‌های علمی شود. نتایج پژوهش حاضر نشان داد روند انتشار مدارک سلب اعتبار شده در حوزه روان‌شناسی در حال افزایش و صعودی است؛ شیب نمودار ۱ ابتدا در سال ۱۹۹۰ تقریباً با ۳ برابر شدن تعداد مدارک تندتر شده و سپس در سال ۲۰۰۳ این روند مجدد تکرار شده است ولی در سال ۲۰۰۶ به یکباره تقریباً به ۵ برابر خود رسیده است. در نهایت یک افزایش سریع در سال ۲۰۱۸ نیز تجربه شده است. در بررسی دلایل افزایش این حجم از مدارک سلب اعتبار شده در سال‌های مذکور بررسی مدارک مربوطه توسط پژوهشگران به رخدادی خاص حوزه روان‌شناسی یا مدارک با ویژگی یکسان ختم نشد و به نظر می‌رسد این افزایش سلب اعتبار همسو با افزایش سلب اعتبار به عنوان یک رخداد جهانی در حوزه‌های متنوع علمی باشد. بنابراین نتایج حاصل از افزایش تعداد مدارک سلب اعتبار شده در حوزه روان‌شناسی

با یافته‌های بررسی شده توسط پژوهشگران در سایر حوزه‌ها از قبیل جراحی مغز و اعصاب بررسی شده توسط ونگ و همکاران (۲۰۱۷)؛ کتابداری و اطلاع‌رسانی بررسی شده توسط آجیفروکی و آدکانبی (۲۰۲۰)؛ دندانپزشکی بررسی شده توسط راپانی و همکاران (۲۰۲۰)؛ عصب‌شناسی بررسی شده توسط آوزایر، بهات و آماما (۲۰۲۱)؛ پزشکی بررسی شده توسط کوسیگیت و همکاران (۲۰۲۳)؛ هماتولوژی بررسی شده توسط پناهی و سلیمان‌پور (۲۰۲۳)؛ علوم کامپیوتر بررسی شده توسط شپرد و یوسفی (۲۰۲۳) همسو است. بهتر است ریشه‌های این افزایش مشخص شده و تلاش شود دلایل سلب اعتبار در علوم به مواردی به جز دلایل کاهش‌دهنده یکپارچگی جامعه علمی سوق داده شود. چرا که در هر حال وجود دنیای ایده آل و عاری از مدارک سلب اعتبار شده آرمانی و دست نیافتنی است و دلایل کاهش‌دهنده یکپارچگی علم به مراتب نسبت به دلایل مربوط به رویت پذیری مقالات و دسترسی بودن برونادهای منتشر شده، پیشرفت در نرم‌افزارهای مشابهت‌یاب و غیره مضرات بیشتری دارد. از طرفی دیگر بر اساس روند انتشار مدارک سلب اعتبار شده حوزه روان‌شناسی نمایه شده در پایگاه استنادی وب‌اوساینس بر حسب سال‌های مختلف نشر باید بیان داشت که در حال حاضر پژوهشگران و سیاست‌گذاران علمی حوزه روان‌شناسی در صورت نیاز به مدل‌سازی سری زمانی تعداد مدارک سلب اعتبار شده منتشره در هر سال، از مدل‌های ریاضی خطی و غیرخطی موجود استفاده کرده و مطالعات خود

نسخه‌های موجود در واسپارگاه‌های مختلف غیر از منابع اصلی بدون برچسب سلب اعتبار نیز باید مورد بررسی قرار گیرد و بهتر است ناشران پس از سلب اعتبار یک مدرک تمامی نسخه‌های ممکن موجود در شبکه‌های الکترونیکی را تصحیح کرده و سلب اعتبار آن‌ها را اعلام کنند.

بر اساس یافته‌ها مشخص است که صرفاً درصد محدودی (تقریباً ۲۰ درصد) از مدارک سلب اعتبار شده حوزه روان‌شناسی از سوی مؤسسات علمی حمایت مالی می‌شود. برخی مؤسسات مانند *Fundamental Research Funds for The Central Universities* اگر چه در رتبه‌های اول بیشترین تعداد مدارک مورد حمایت سلب اعتبار شده نیستند؛ ولی درصد بالایی از مدارک مورد حمایت آنها سلب اعتبار می‌شود. برخی دیگر از سازمان‌ها از قبیل *National Institute of Mental Health* به نظر می‌رسد از لحاظ زمانی حمایت از مدارکی با احتمال سلب اعتبار را متوقف کرده باشند و از سال ۲۰۱۷ مدرک سلب اعتبار شده‌ای با حمایت آنها ثبت نشده است.

ناشران یکی دیگر از عناصر در چرخه انتشار هستند. در این پژوهش ناشران دارای بیشترین مدارک سلب اعتبار شده در حوزه روان‌شناسی شناسایی شدند و مشخص شد که این ده ناشر نزدیک به ۹۴ درصد از مدارک سلب اعتبار شده حوزه روان‌شناسی را منتشر کرده‌اند. انتشارات به نامی مانند الزویر، سیج و وایلی به ترتیب در صدر جدول قرار دارند و از لحاظ زمانی دارای اولین مدارک سلب اعتبار شده حوزه روان‌شناسی هستند و تا همین اواخر مدارکی از آنها سلب اعتبار شده است. این موارد نشان می‌دهد که ناشران در حوزه روان‌شناسی همچنان دارای بروندهای ساختگی، تقلب در بررسی هم‌تایان و غیره هستند که موید یافته‌های وان‌نوردن^۴ (۲۰۲۳) است. در بررسی ویژگی‌های مدارک سلب اعتبار شده در سال ۲۰۲۳ وی دریافت که انتشارات وایلی در صدر قرار دارد که با یافته‌های حاضر با تمرکز بر حوزه روان‌شناسی متفاوت است. بنابراین اینکه به نظر می‌رسد شاید ناشر مدارک سلب اعتبار شده گمنام یا با اعتبار پایین باشند مغایر با نتایج حاضر است و از این رو باید در نظر داشت که اغلب پژوهشگران در انتشار نتایج حاصل از پژوهش‌های خود ناشران بالقوه را ارزیابی می‌کنند تا اطمینان حاصل کنند که می‌توانند به فرایند بررسی هم‌تا و یکپارچگی محتوای منتشر شده اعتماد کنند و در این راستا ناشران حوزه روان‌شناسی نیاز به تقویت دیدگاه‌های خود در ارزیابی محتوا برای انتشار مدارک معتبر دارند. از طرفی دیگر برای مقابله با این عدم صداقت، سازمان‌هایی مانند کمیته اخلاق در انتشار، انجمن جهانی ویراستاران پزشکی^۳، و پلتفرم تمامیت علمی^۴ به عنوان ناظران در گزارش سلب اعتبار مدارک علمی در راستای تلاش برای حل مسائل مربوط به یکپارچگی پژوهش می‌توانند به مثابه یک مسئول برتر بر فعالیت این ناشران نظارت مستقیم داشته باشند تا میزان سلب اعتبار کاهش یابد. همچنین شناسایی دیگر کنشگران فعال مانند نویسندگان، کشورها، دانشگاه‌ها در انتشار مدارک سلب اعتبار شده حوزه روان‌شناسی نمایه شده در پایگاه وب‌آوساینس و استخراج الگوی همکاری میان آنها بعد دیگری از ویژگی‌های

را بر این اساس انجام می‌دهند. این در صورتی است که با مطالعه دقیق‌تر مدل‌های موجود می‌توان ضمن در نظر گرفتن کاربرد، مدل ریاضی مناسب برای این سری زمانی را انتخاب کرد. در خصوص انتخاب مدل مناسب برای برازش منحنی تعداد مدارک سلب اعتبار شده روان‌شناسی، می‌توان شاخص ضریب تعیین را به عنوان معیاری از خطا در نظر داشت. به صورت کلی عموماً با افزایش پیچیدگی مدل ریاضی انتخابی، میزان خطای مدل کاهش می‌یابد (سیمپکینز^۱، ۲۰۱۲). با این پیش‌فرض‌ها در بررسی حاضر برازش با مدل توانی تبیینی بهتر از سری زمانی ارائه داد و پیش‌بینی شد که اگر انتشار مدارک سلب اعتبار شده با همین روند ادامه یابد تعداد مدارک سلب اعتبار شده منتشره در سال ۲۰۵۵ دو برابر سال‌های اخیر خواهد بود. این روند نسبت به روند کلی حاکم بر ۱۰ کشور با بیشترین فراوانی مدارک سلب اعتبار شده که توسط حمدی‌پور، عطاپور و میرپناهی (۱۴۰۱) بررسی شده است کندتر است و به نظر می‌رسد حوزه روان‌شناسی از آن تبعیت نمی‌کند. در هر حال جامعه علمی روان‌شناسی و سیاست‌گذاران این حوزه به طور بلندمدت بهتر است به عواقب این روند صعودی توجه داشته باشند و از اکنون راهکارهای مقابله‌ای برای کاهش مدارک سلب اعتبار شده تا سال ۲۰۵۵ را سرلوحه خود قرار دهند. در این مسیر ارتقا نرم‌افزارهای مشابهت‌یاب، تقویت مهارت‌های ناشران، مسئولان نشریات، نویسندگان و داوران درگیر در فرایند انتشار بروندهای حاصل از پژوهش‌های حوزه روان‌شناسی برای انتشار محتوای اصیل و شناخت مصادیق سلب اعتبار و دستورالعمل‌های کمیته اخلاق در انتشار، انجام یک ارزیابی کامل از بروندها قبل از چاپ، ایجاد یک رویه داوری بی‌طرفانه از هم‌تایان، و اولویت دادن به پژوهش‌های علمی منتخب، به عنوان اجزای ضروری ارتباطات علمی پیشنهاد کاربردی از نتایج حاصل قابل توجه هستند.

توسط استناد هر مقاله سلب اعتبار شده حوزه روان‌شناسی ۱۸/۸ و فاصله بین انتشار و سلب اعتبار ۱۶۸۸ روز (چیزی بیشتر از ۴/۵ سال) محاسبه شد. همچنین و بر اساس شاخص هرش مشخص است که حداقل ۴۱ مدرک وجود دارد که حداقل ۴۱ بار مورد استناد قرار گرفته است. بر اساس ده مدرک پر استناد سلب اعتبار شده روان‌شناسی شناسایی شده مشخص است که میزان استناد به برترین آنها نزدیک به ۲۷ و میانگین استناد به آنها نزدیک به ۱۰ برابر بیشتر از این مقدار است که این مقادیر نیز قابل تأمل است. این امر گسترش غیرعمدی پژوهش‌های سلب اعتبار شده را حتی پس از سلب اعتبار برجسته می‌کند. همچنین میانگین فاصله زمانی بین انتشار و سلب اعتبار آنها فراتر از میانگین و بیشتر از ۶ سال محاسبه شد؛ بنابراین بررسی فاصله بین انتشار و سلب اعتبار، رابطه بین آن با میزان استناد، و بررسی دلایل سلب اعتبار مدارک با استناد بالا از دیگر پیشنهادهای پژوهش در آینده است. همچنین در این بخش پژوهش در گردآوری اطلاعات کتابشناختی این منابع از پایگاهی مانند گوگل اسکولار مشخص شد که از این ده مقاله فقط دو مورد با برچسب سلب اعتبار شده متمایز شده اند و یکدستی در اطلاع‌رسانی مدارک سلب اعتبار شده به مخاطب الزاماً وجود ندارد. بنابراین بررسی

3. World Association of Medical Editors (WAME)
4. STM Integrity Hub

1. Simpkins
2. Van Noorden

انتشاراتی پژوهش‌های حوزه روان‌شناسی است که در این پژوهش به دلیل محدودیت پرداخت نشد و در پژوهش‌های آتی جای تأمل بیشتری دارد.

از نشریه‌های Journal of Frontiers in Psychology و Psychological Reports

به ترتیب مدارک سلب اعتبار شده بیشتری در حوزه روان‌شناسی از در پایگاه استنادی وب‌آوساینس نمایه شده است. اما بر اساس شاخص سلب اعتبار که نسبت مدارک سلب اعتبار شده به مدارک منتشر شده است، نشریه Research in Autism Spectrum Disorders با مقدار ۰/۶۹۱ بالاترین درصد سلب اعتبار را دارد. البته با توجه به بازه زمانی سلب اعتبار مدارک این نشریه و اطلاعات ارائه شده در ویکی پدیا ذیل نام این نشریه مشخص است که این مقدار زیاد به دلیل سوءرفتار و تخلف سردبیر سابق آن در اوایل فوریه ۲۰۱۵ بود که به محض اطلاع ناشر از آن تغییر یافته است. در رویکردی دیگر در مورد بررسی ویژگی نشریه‌هایی که مدارک سلب اعتبار شده حوزه روان‌شناسی را پوشش داده اند طبق جدول ۷ مشخص است که هر نشریه تقریباً ۲۹۴۷ مدرک در حوزه روان‌شناسی منتشر کرده است و تقریباً ضریب تأثیری با میانگین ۳/۵۱ دارد. همچنین میزان مدارک سلب اعتبار شده هر نشریه با مجموع تعداد مدارک منتشرشده آن، تعداد استنادها و ضریب تمرکز خودارجاعی نرمال شده در سطح معناداری ۰/۰۱ همبستگی دارد. یعنی به نظر می‌رسد احتمالاً با افزایش برون‌دادها یک نشریه تعدادی از آنها دارای سوءرفتار پژوهشی تشخیص داده شود و بنابراین میزان سلب اعتبار هم افزایش یابد. بهتر است نشریه با افزایش کمیت بیشتر به کیفیت محتوا دقت کند و از بروز سوء رفتارها با رعایت دستورالعمل‌های مختلف جلوگیری کند. در حالی که در پژوهش بهرا، جین و کومار (۲۰۲۴) رابطه معنادار ولی ضعیف در مورد همبستگی بین ضریب تأثیر و تعداد مدارک سلب اعتبار شده نشریه‌های حوزه روان‌شناسی مشخص شد در پژوهش حاضر رابطه‌ای مشاهده نشد. علاوه بر این بر اساس یافته‌ها تعداد مدارک سلب اعتبار شده یک نشریه با مجموع تعداد مدارک منتشرشده آن، تعداد استنادها و ضریب تمرکز خودارجاعی نرمال شده در سطح معناداری ۰/۰۱ رابطه معنا دارد ولی با امتیاز تأثیرگذاری مقاله، ضریب تأثیر پنج‌ساله و شاخص آنی نتایج کافی برای بیان همبستگی وجود ندارد.

در ادامه با توجه به اینکه نزدیک به ۹۳ درصد از مدارک سلب اعتبار شده حوزه روان‌شناسی در قالب مقاله منتشر شده در نشریه‌ها است پیشنهاد می‌شود سیاست خاصی در رابطه با بروز سوءرفتار پژوهشی در نشریه‌ها از سوی سردبیران مورد توجه باشد. از طرفی دیگر بر اساس دسته‌بندی پایگاه ریتکرشن‌واچ این مقاله‌ها به دسته‌هایی از قبیل مقاله پژوهشی، مطالعه بالینی، و مقاله مروری تقسیم می‌شود. در کل نیز نباید از سایر قالب‌های منابع اطلاعاتی از قبیل نقد و بررسی مقاله، زودآیندها، مقاله کنفرانس و غیره غافل شد و باید به استانداردهای و ارتقا کیفیت محتوای انتشار یافته در آنها از قبیل داوری همتایان، تقلبی نبودن داده‌ها، عدم سرقت ادبی و غیره توجه کرد.

در پایگاه استنادی وب‌آوساینس نگارش اغلب مدارک سلب اعتبار شده در حوزه روان‌شناسی به زبان انگلیسی صورت گرفته است که با توجه به اینکه امروزه زبان انگلیسی در اغلب پژوهش‌ها زبان علم شناخته شده است دور از انتظار نبود. همچنین ویژگی‌های مختلف مدارک سلب اعتبار شده حوزه روان‌شناسی در داشتن اتخاذ سیاست دسترسی آزاد به آنها اغلب (معادل ۶۸/۳۲ درصد) در نشریه‌های دارای هزینه اشتراک منتشر شده‌اند و ۳۱/۶۸ درصد آنها از نوع تماماً دسترسی آزاد^۱ بودند. این نوع شامل مدارکی است که برای خوانندگان بدون هیچ اشتراک یا مانع پرداخت رایگان قابل دسترس هستند. پس از آن در حوزه روان‌شناسی مدارک سلب اعتبار شده داشتن سیاست دسترسی آزاد طلایی^۲ اتخاذ کرده‌اند که در این نوع مدارک فوراً پس از انتشار برای مطالعه و دانلود دسترس و رایگان می‌شود. در این حالت اغلب نویسندگان هزینه‌های پردازش مقاله^۳ را برای پوشش دادن هزینه انتشار متقبل می‌شوند. اتخاذ سیاست دسترسی آزاد طلایی-ترکیبی سومین رتبه در دسترسی به مدارک سلب اعتبار شده روان‌شناسی را به خود اختصاص داده است. در این نوع مدارک نشریه‌ها اغلب روش سنتی انتشار محتوای مبتنی بر پرداخت هزینه اشتراک و دسترسی آزاد را هم‌زمان پیش می‌برند و پدیدآوران گزینه انتخاب پرداخت هزینه‌های پردازش مقاله برای داشتن دسترسی آزاد به مقاله خود را دارند.

بر اساس یافته‌های این پژوهش بهتر است نشریات، ناشران، سردبیران و انجمن‌های علمی فعال در حوزه روان‌شناسی ابتکار عمل را به دست گیرند چرا که موارد معرفی شده در این پژوهش باید بررسی شده و به آنها تأکید شود که یکی از مهم‌ترین موانع پیشرفت علمی، رفتار غیراخلاقی است. همچنین سیاست‌گذاران علمی حوزه روان‌شناسی از قبیل سازمان نظام روان‌شناسی و مشاوره جمهوری اسلامی ایران بهتر است در جهت واکاوی و آسیب‌شناسی این پدیده یاری رسانند. جلوگیری از انتشار نادرست یا داده‌هایی غلط منافی برای خوانندگان، پژوهشگران و همکاران روان‌شناسی خواهد داشت. پژوهشگران باید در مورد اعتبار کار منتشر شده، به ویژه در زمینه‌هایی که به سرعت در حال تحول هستند، هوشیار باشند (وان‌نوردن، ۲۰۲۳). از این رو پیشگیری از رفتارهای غیراخلاقی باید در اولویت قرار گیرد (کوسیگیت و همکاران، ۲۰۲۳). همان‌طور که می‌توان نتیجه گرفت، هدف اصلی سلب اعتبار، اصلاح ادبیات علمی و حفظ یکپارچگی در علم است. روان‌شناسی یکی از رشته‌های مهم است که اثرات قابل توجهی بر سلامت افراد دارد. در حالی که یافته‌های این مطالعه نشان داد که تعداد برون‌دادهای سلب اعتبار شده در این رشته از دهه گذشته در حالت نوسان بوده است، اما همچنان لازم است پژوهشگران روان‌شناسی در تمامی مراحل پژوهش خود از طراحی مطالعه تا سطح مرور و چاپ توجه بیشتری داشته باشند. در نهایت روند اثرگذاری اجتماعی مدارک سلب اعتبار شده حوزه روان‌شناسی قبل و بعد از سلب اعتبار و رابطه بین استناد به آنها و امتیاز دگرسنجی این مدارک در پلتفرم‌های رسانه‌های اجتماعی نیز می‌تواند از موارد جالب توجه در پژوهش‌های آتی باشد. دلایل سلب اعتبار در حوزه روان‌شناسی جهت آگاه کردن افراد درگیر

- Jan, R., & Zainab, T. (2018, February). The impact story of retracted articles altmetric it!. In *2018 5th International Symposium on Emerging Trends and Technologies in Libraries and Information Services (ETTLIS)* (pp. 1-5). IEEE.
- Khademzadeh, S., Danesh, F., Esmaeili, S., Lund, B., & Santos-d'Amorim, K. (2023). Evolution of retracted publications in the medical sciences: Citations analysis, bibliometrics, and altmetrics trends. *Accountability in Research*, 1-16.
- Kocyigit, B. F., Akyol, A., Zhaksylyk, A., Seiil, B., & Yessirkepov, M. (2023). Analysis of retracted publications in medical literature due to ethical violations. *Journal of Korean Medical Science*, 38(40): e324.
- Lu, S. F., Jin, G. Z., Uzzi, B., & Jones, B. (2013). The retraction penalty: Evidence from the Web of Science. *Scientific reports*, 3(1), 3146.
- Michalek, A. M., Hutson, A. D., Wicher, C. P., & Trump, D. L. (2010). The costs and underappreciated consequences of research misconduct: a case study. *PLoS medicine*, 7(8), e1000318.
- Moylan, E. C., & Kowalczyk, M. K. (2016). Why articles are retracted: a retrospective cross-sectional study of retraction notices at BioMed Central. *BMJ open*, 6(11), e012047.
- Ozair, A., Bhat, V., & Omama, M. (2021). Retractions and withdrawals in neurology literature: a 2020 analysis of the Retraction Watch Database (2668). *Neurology*, 96(15_supplement), 2668.
- Panahi, S., & Soleimanpour, S. (2023). The landscape of the characteristics, citations, scientific, technological, and altmetrics impacts of retracted papers in hematology. *Accountability in Research*, 30(7), 363-378.
- Rapani, A., Lombardi, T., Berton, F., Del Lupo, V., Di Lenarda, R., & Stacchi, C. (2020). Retracted publications and their citation in dental literature: A systematic review. *Clinical and experimental dental research*, 6(4), 383-390.
- Resnik, D. B., Wager, E., & Kissling, G. E. (2015). Retraction policies of top scientific journals ranked by impact factor. *Journal of the Medical Library Association: JMLA*, 103(3), 136-139.
- Shepperd, M., & Yousefi, L. (2023). An analysis of retracted papers in Computer Science. *Plos one*, 18(5), 1-17.
- Shuai, X., Rollins, J., Moulinier, I., Custis, T., Edmunds, M., & Schilder, F. (2017). A multidimensional investigation of the effects of publication retraction on scholarly impact. *Journal of the Association for Information Science and Technology*, 68(9), 2225-2236.
- Simpkins, A. (2012). System identification: Theory for the user, (Ijung, I.; 1999) [on the shelf]. *IEEE Robotics & Automation Magazine*, 19(2), 95-96.
- Smits, P. A., & Denis, J. L. (2014). How research funding agencies support science integration into policy and practice: an international overview. *Implementation Science*, 9(28), 1-12.
- Steen, R. G., Casadevall, A., & Fang, F. C. (2016). Why has the number of scientific retractions increased?. *PLoS ONE*, 8(7): e68397.
- Stricker, J., & Günther, A. (2019). Scientific misconduct in psychology. *Zeitschrift für psychologie*, 227(1), 53-63
- از آنها و جلوگیری از تکرار چنین تخلفاتی پیشنهاد دیگر پژوهشی است. چرا که به نظر می‌رسد آگاهی از دلایل سلب اعتبار مدارک می‌تواند پژوهشگران را از ورود به مواردی که باعث سلب اعتبار می‌شوند باز دارد.

منابع

- پوروشسب، ساناز. (۱۳۹۷). آسیب‌شناسی و بررسی مقالات بین‌المللی سلب اعتبار شده ایرانی در پایگاه‌های اطلاعاتی اسکوپوس، گوگل اسکولار و ریسرچ گیت بین سال‌های ۱۹۹۷ تا ۲۰۱۷. *علوم و فنون مدیریت اطلاعات*، ۴(۲)، ۱۳۷-۱۵۶.
- حمدی‌پور، افشین؛ عطایور، هاشم؛ و میرپناهی، شکیلا. (۱۴۰۱). تحلیلی بر روند سلب اعتبار مدارک علمی نمایه شده در پایگاه اطلاعاتی وب‌آوساینس طی سال‌های ۲۰۲۰-۲۰۲۰. *مجله علم‌سنجی کاسپین*، ۱۹(۱): ۸۲-۹۷.
- رجب‌زاده عصارها، امیرحسین؛ فهیمی‌فر، سپیده؛ و نقشینه، نادر. (۱۴۰۲). دلایل سلب اعتبار مقالات ایرانی‌ها: مرور نظام‌مند. *تحقیقات کتابداری و اطلاع‌رسانی دانشگاهی*، ۵۷(۳)، ۷۳-۹۴.
- قربی، علی؛ و فهیمی‌فر، سپیده. (۱۳۹۹). ابعاد و الگوهای همکاری آثار سلب‌اعتبار شده به‌عنوان مصداق سوءرفتار پژوهشی در سطح بین‌المللی و ایران. *پژوهش‌نامه علم‌سنجی*، ۱(۱)، ۱۴۹-۱۷۲.
- مرادی، شیمیا؛ جنوی، المیرا؛ و کاظمی، حمید. (۱۳۹۶). مطالعه تطبیقی سوءرفتار علمی در جهان. *فصلنامه مطالعات ملی کتابداری و سازماندهی اطلاعات*، ۲۷(۴)، ۹۴-۷۶.
- Ajiferuke, I., & Adekannbi, J. O. (2020). Correction and retraction practices in library and information science journals. *Journal of Librarianship and Information Science*, 52(1), 169-183.
- Azoulay, P., Bonatti, A., & Krieger, J. L. (2017). The career effects of scandal: Evidence from scientific retractions. *Research Policy*, 46(9), 1552-1569.
- Behera, P. K., Jain, S. J., & Kumar, A. (2024). Examining retraction counts to evaluate journal quality in psychology. *Current Psychology*, 1-8.
- Bornemann-Cimenti, H., Szilagy, I. S., & Sandner-Kiesling, A. (2016). Perpetuation of retracted publications using the example of the Scott S. Reuben case: Incidences, reasons and possible improvements. *Science and engineering ethics*, 22, 1063-1072.
- Craig, R., Cox, A., Tourish, D., & Thorpe, A. (2020). Using retracted journal articles in psychology to understand research misconduct in the social sciences: What is to be done?. *Research policy*, 49(4), 103930.
- Didier, E., & Guaspere-Cartron, C. (2018). The new watchdogs' vision of science: A roundtable with Ivan Oransky (Retraction Watch) and Brandon Stell (PubPeer). *Social studies of science*, 48(1), 165-167.
- Elango, B., Kozak, M., & Rajendran, P. (2019). Analysis of retractions in Indian science. *Scientometrics*, 119(2), 1081-1094.
- Fanelli, D. (2013). Why growing retractions are (mostly) a good sign. *PLoS medicine*, 10(12), e1001563.
- Huh, S., Kim, S. Y., & Cho, H. M. (2016). Characteristics of retractions from Korean medical journals in the KoreaMed database: A bibliometric analysis. *PloS one*, 11(10), e0163588.

- Vuong, Q. H., La, V. P., Hò, M. T., Vuong, T. T., & Ho, M. T. (2020). Characteristics of retracted articles based on retraction data from online sources through February 2019. *Science Editing*, 7(1), 34-44.
- Van Noorden, R. (2023). More than 10,000 research papers were retracted in 2023—a new record. *Nature*, 624(7992), 479-481.
- Wang, J., Ku, J. C., Alotaibi, N. M., & Rutka, J. T. (2017). Retraction of neurosurgical publications: a systematic review. *World neurosurgery*, 103, 809-814.

